

Adies i coses

Núm. 27
Març-Abril
Calonge

200 ptes.

- Els cent anys de Madò Margalida
- Temps de fresses
- El cànon de l'aigua
- Entrevista a Joan Pep Ferrer

Aquesta publicació
no té cap finalitat
lucrativa

Gener-Febrer 92
Nº 26
Mn. Antoni Vadell, 2
07669 CALONGE
Preu: 200 Ptes.

**CONSELL DE
REDACCIÓ**

Maria Adrover
Margalida Adrover
Isabel Rigo
Josep Estelrich
Maties Adrover
Guillem Roig
Maria Josep Coll
Jaume Vallbona

COL·LABORADORS

Jaume Serra
Maria Mas
Marc Vallbona
Grup Marina s'Horta
Club d'esplai s'Alqueria
Jaume Julià
Jaume Rigo
Mª Magdalena Estelrich
Miquel Pons
Apol·lònia Adrover
Sebastià Bonet
Club d'esplai Trenc d'Alba
Cala d'Or
Jochen Würhmann

Agraïm totes les
col·laboracions i els
suport de qui s'anuncia
a les nostres planes i de
qui ens llegeix

**DL 148-1988
IMPRIMEIX**

Informacions Llevant, S.A.
Tel. 55 03 28 - MANACOR

Els escrits d'aquesta
publicació expresen
únicament l'opinió
dels seus autors

CRÒNICA

***** dels darrers esdeveniments *****

CRÒNICA

Crònica 27

22 gener.- Mor a Calonge Sor Catalina Rigo Rigo, «Sor Catalina Pruneres». Al cel sia.

24 gener.- Mig Calonge s'ha assustat quan ha sentit una explosió tant forta que desde can Cosme Rito fins a Can Bassol, passant per ca Don Nadal i ses Coves, tothom ha sortit al carrer demanant-se que ha passat: ningú no ho sap...

2 febrer.- A la nostra església de Sant Miquel ha estat batejat en Maties Adrover Martín, fill d'en Macià Paulo i na M. Angeles Martín.

13 febrer.- Ha nascut Na Caterina Serrano Adrover, filla de n'Alfons Serrano i na Catalina M. des Camps den Ventura. Na Caterina serà batejada el 15 de març.

21 febrer.- L'Associació d'Amics de la Tercera Edat de Calonge i Cala d'Or han partit avui horabaixa cap a Palma a fer una visita al teatre Rialto per veure la nova comèdia d'en Xesc Forteza.

1 març.- S'ha celebrat a l'església de Calonge la Primera Comunió de Joan Antoni Vadell, fill de Joan Vadell de Can Roca i Maria A. Obrador.

4 març.- Altre cop, l'Associació de la Tercera Edat han sortit d'excursió, però aquesta vegada han partit volant i han arribat a Màlaga per estar-hi, ni més ni menys que quinze dies. Esperam que es divertesquin molt i que no sigui sa darrera.

16 març.- Avui a les cinc de l'horabaixa, la gent de la Tercera Edat de s'Horta ha pogut gaudir d'una conferència a càrrec de la Dra. Palau Grau sobre el tema de l'alimentació

Grup Trenc d'Alba

Per primera vegada ens dirigim a tots vosaltres amb la intenció de contar-vos el que va esser la 5ena Trobada Arciprestal que va tenir lloc a Cala d'Or.

Abans de tot ens presentarem: Nosaltres som el Grup Infantil i Juvenil «Trenc d'Alba» de Cala d'Or. «Trenc d'Alba» no és un grup independent, tot el contrari. El grup està subordinat i depèn, única i exclusivament, de la Parròquia de Sta. Maria del Mar de Cala d'Or. El treball que feim és el següent: elaboram, trimestralment, uns objectius. Aquests objectius s'aconsegueixen confeccionant un programa d'activitats adequats. En aquest programa s'inclouen conferències, xerrades, manualitats, sortides, excursions, etc. Tot això per a nins i preadolescents de 5è. fins a 8è. curs d'E.G.B. Aquest moviment és per a allots que són protagonistes del seu propi moviment. Per això no és un moviment de joves que organitza coses per al temps lliure de nins i nines, sinó que aprofita normalment estones lliures per reunir-se, però sempre per viure aquestes estones per fer alguna cosa de profit. Una de les activitats que feim és estar en

contacte amb altres grups com nosaltres. Juntament amb els grups «GAVINA», «G de J» de Felanitx i «MARINA» de s'Horta ens varem reunir, com cada any, per preparar aquesta trobada. En aquest cas, i per segona vegada, ha estat aquí a Cala d'Or, dia 1 de febrer i el lema fou: «NINGÚ ESTÀ ESCLÒS DE LA FESTA».

Segurament aquest dia, qualche persona que es passejava per Cala d'Or, va trobar molt estrany trobar tanta gent jove, (aproximadament unes 300 persones).

El que preteníem, com diu el lema, era preparar una festa entre tots. Una festa no es pot fer sense un local, i per això ja el teníem: l'església; la gent també, l'únic que ens faltava era material per enramellar el lloc de la festa, música i menjar. A les 10'30 hrs. del matí, tothom estava disposat per posar en marxa l'objectiu, ens varem separar per grups. Aquests grups ja tenien una determinada tasca assignada, com per exemple enramellar l'altar, la façana, l'interior de l'església i mentres, un dels grups es va dedicar a fer un exquisit tutti-frutti que serviria per concloure la festa.

Un cop que l'església va estar a

punt, varem anar a dinar a la platja petita. Després de dinar ens varem preparar per assistir a la festa, que ens esperava amb tot a punt. A una festa no es pot anar de qualsevol manera, per això ens varem fer capells, corbates, flors, corbatins i el més bo és que tot era de paper. Us podeu imaginar com ens varem vestir per anar a la festa?

La festa va començar a les 6 de l'horabaixa i hi va participar també la gent dels pobles més propers, hi va haver participació per part de tots; amb cants, lectures, pregàries, representacions i molta música.

Un cop acabada la festa ens varem despedir amb el tutti-frutti preparat el matí.

Volem agrair plenament la col·laboració de D. Nadal Palmer, que no va poder assistir personalment a la festa però va esser present als nostres cors. Ell, ha estat uns dels que ha fet possible la formació d'aquest grup. Moltes gràcies per la seva ajuda. Igualment donam les gràcies a D. Guillem Feliu, D. Baltasar Amengual, el grup «GAVINA» i «G de J» de Felanitx i el grup «MARINA» de s'Horta.

Gràcies a tots, i fins un altre.

La nostra gent

Madò Margalida Adrover Roig, de Can Gustí

La madona Margalida de Can Gustí va néixer l'any 1 en Es Carritxó. A ca seva les deien de Cas Capella, perquè en aquella casa hi havia viscut un capellà.

-Quan a ca nostra varen comprar aquella casa, només quedaven quatre parets i sa païssa, nom pare la va arreglar i fer-la quasi tota nova.

Eren quatre germanes i un germà, dels quals ja només queda ella. Passa la vida una temporada en cada una de les seves dues filles. Ja arrossega un caramull d'anys i la màquina del cos li torna vell i qualque estona va un poc rinxo-ranxo, però als moments en que es troba bé, marxa com un rellotge i se'n recorda de moltes coses de la seva joventut, però sobretot, se'n recorda de moltes gloses. En sap de verdes, de vermelles i de tot color. Xerrant, xerrant, a cada instant n'amolla qualcuna que la conversa li du a la memòria.

Fadrins, fadrina que té, mostaxos no la volgueu, perquè quan vos temereu, tindrà compte en es barber.

Fa poc que a la col·lecció «Coses Nostres» va sortir el llibre que es deia «Cançonet Carritxoner». Són cançons populars recollides de la gent. Idò, d'aquestes cançons, una dotzena i mitja són contades per ella. I és que en sap moltes que fan referència al poble a on va néixer i a la seva gent.

Que ets d'alegre Carritxó, tants pes pla com pes turó, per sa vall o sa muntanya, per això jo no m'estranya, si m'has robada s'amor.

Fent referència a la manera com que estan les cases, molt escampades, una per aquí i l'altre per allà, diu:

Es meu poble, Es Carritxó, quatre cases hi ha plegades,

i ses altres escapades, que s'alegren de verdor, i es sent qualque llaurador, que canta llargues tonades.

L'infància de sa madona Margalida degué esser semblant a la de les altres nines del seu temps. Va anar poc a costura amb les monges, el diumenge a la «Doctrina», el mes de maig, «Venid y vamos todos...» el mes de Maria, com tocava a la gent de bé.

Un poc més gran era de les cantadores de l'església i cantaven per les festes i celebracions que es feien. El que duia el cap davant i feia sonar s'armonium era el mestre.

Quan a l'església hi ha festa, mes de Maria, o sermó, ses joves d'Es Carritxó, totes revolten es mestre.

-A ca nostre teníem molts de cirerers; teníem cireres per menjar a

voler, per regalar i fins i tot per vendre. Fèiem ramells de cirerers, agafàvem un bastonet i amb un fil li anàvem fent ramells voltant, voltant i quedava com si fos un raïm de cireres, quedava molt guapo. Eren molt bones ses cireres.

Ses cireretes són bones, collides des cirerer, voldria que es meu guerrer, tornàs poruc de ses dones.

-També teníem oliveres, moltes oliveres; fèiem oli d'oliva. Per fer oli, esperàvem que ses olives fossin madures i caiguessin en terra, les aixecàvem i les dúiem a sa tafona, hi havia oli per la casa i també per vendre. Si volíem olives per salar les cullíem de s'olivera amb una escala o pujant damunt s'olivera. Jo estic damunt un cimàl, es més alt de s'olivera, fe plegàrie, amor meva, que si caig no en faci mal.

-I vinya també teníem a ca nostra. Jo vaig vermar moltes vegades ferm. Una vegada vermat, dúiem es raïm en es cup, allà el trepitjàvem i fèiem un bon vi. Noltros en teníem tot l'any de vi nostre i, fins i tot en podíem vendre; i mentres a ca nostra tanguéssim vi, ses altres cases no en venien gens, de tan bo que era es nostro.

De la gran quantitat de cançons que a sa madona Margalida li surten espontàneament, moltes són cançons de festeig, d'amor agraciat, casaments o per un estil.

Quinze dies trob enfora,
que ha de fer si es un mes,
si jo cada quart pogués,
veuret, no estaria una hora.

Sabeu que estic contenta,
que m'ha sortit un partit,
és jove, guapo i ric,
i sa cara li riu sempre.

Pobreta, desgraciada,
si tens dos enamorats,
quan ve que sen son anats,
de tots dos ets murmurada.

Pubileta l'has cercada,
de cop voldrà comandar,
de cent, noranta n'hi ha,
que fan dolenta casada.

En Ginart va anar a Ciutat,
a comprar ses nuviàncies,
va dur un bací sense ances,
i ara ja l'ha trencat.

Madò Margalida es va casar amb en Tomeu de Can Paraire, d'aquest matrimoni en va néixer un fill. En Tomeu. Va enviudà i després es va tornar a casar amb n'Antoni de Can Gustí. Del segon matrimoni en varen sortir dues nines: n'Antònia i na Maria.

-Quan em vaig casar sa primera vegada vaig anar a viure a Can Paraire, que era ellà a on hi havia es casino i sa botiga. També hi havia sa barberia, i es meu home va fer moltes de vegades de barber. Sa barberia estava en es sotilet de s'escalera. Quan varen venir es de Can Lau se'n varen dur sa botiga a sa seva casa.

-Quan en Tomeu i jo festejàvem, ell se'n va haver d'anar a fer es servici a Maó. Va estar molt de temps a venir i li costava molt enviar carta; jo ja estava ben mal aplè perque no sabia noves d'ell, no sabia si ja no voldria saer res de mi o que era lo que passava. Després de pensar molt, un dia, ma mare i jo vàrem pujar a n'es quarto d'allà dalt i li vàrem escriure una carta que encara sé de memòria:

Bartolomé adorado
dueño de mi corazón,
aquel volcán de pasión
de tu pecho, se ha apagado?

Tu no sabes, bien amado,
el dolor que yo he sufrido
no son pruebas de cariño,
lo que me vas demostrando.

Tu no me tienes amor?
No me piensas escribir?
Si no tienes compasión

de pena voy a morir.

Gotas de sangre muy viva
mis ojos van derramando,
desde que estoy convencida
que me estás olvidando.

Si por mi sientes amor,
contestamé enseguida
que mi alma corrompida
está por el gran dolor.

Oh, amado de mi corazón
no me martirices más
dame palabras de honor,
dime que por el amor,
al altar me llevarás.

Recuerda, amor ausentado
el pasado tan hermoso,
que estando yo a tu lado,
me decías bien amado,
que tu serias mi esposo.

No consigo tu amor
nada me importa la vida
por Dios tenme compasión,
soy tu novia prometida.

-Jo la vaig escriure de tot cor a aquesta carta, perquè jo ja passava molta de pena, i va fer efecte, perquè des cap de pocs dies en Tomeu me va contestar i me va deixar conhortada. Se veu que en Tomeu degué deixar llegir a qualqu aquella carta meva, perquè molts de soldats en varen parlar i fins i tot alguns dels majors la varen voler copiar.

-A n'es Carritxó, a vegades, venien glosadors a fer gloses, mon pare, que sonava sa guitarra, a vegades els acompanyava. Un dia va venir un glosador que tot es temps que feia gloses s'anava posant i llevant es capell; entre sa gent hi havia l'amo en Tomeu de Sa Torre, es Sabater i l'hi va amollar aquesta:

No se si teniu per tasca,
treurer-vos es capell,
si vos haguessiu tret s'ocell,
ja sabríem si sou mascle.

Si volguéssim en podríem escriure un llarg rosari de les gloses, que de tant en tant venen a la memòria de sa madona Margalida. Això només és una petita mostra de la seva capacitat per recordar-les, així i tot pensam que el que ens ha contat es prou interessant i que s'ha volgut la pena fer aquesta xerrada. Al temps que li agraïm la contarella, demanam a Déu que li doni salut i bon humor.

Marc Vallbona

Dies i Gloses

En Jordi i en Gori per aquí hi ha coses bones

Jordi:

Uep! Gori i com te va?
Feia temps que no te veia
M'alegra vore't tant sa
emperò, i aquesta ceia?

Gori:

Bon dia Jordi, bon dia
estic content de vore't
veig que has armat gaiatet
i jo ja no puc fer via.

Jordi:

Però no m'has contestat
en això que jo te deia
Que has pegat un esclat?
Que t'has fet mal a sa ceia?

Gori:

Que mos seim en aquest banc
Que hi ha en aquesta vorera
he tornat en so cap blanc
i més sord que una somera.

Jordi:

Jo blanc només hi he tornat
pes redols que sempre em tap
perquè ja saps que en es cap
fa temps que el tenc ben pelat.

Gori:

Bé, idò podem començar
a contar-nos quatre coses
o si vols que parlem de dones
a tots dos mos sol agradar.

Jordi:

Jo ja tenc poc que contar
això ha anat mancabant
però no ho vull dir cridant
aquí tothom deu escoltar.

En Jordi i en Gori

Gori:

Sa dona i es televisor
són sa meva companyia
m'hi pas bona part del dia
assegut davant es caixó.

Jordi:

Sé que no està bé dir-ho
quan són aprop de ca-seva
però ses des televisor
m'agraden més que sa meva

Gori:

Hi ha programes de primera
i com que no entec lo que diven
me mir s'escote que duen
i veig com estan de pitera.

Jordi:

Ara amb tants de canals
tenim molt a on triar
també m'agrada mirar
pel.lícules i animals.

Gori:

Ses novel·les m'assacien
tot son bessos i carícies
perols, noces, i en dos dies
bregues i tots la canvien.

Jordi:

És que en veuen cada dia
de ses que fan fugir es fred
si jo fos més jovenet
també la canviaria.

1er. Campionat de Gimnàstica
Rítmica de Mallorca

Gori:
Tu tornes molt animal
i no penses cosa bona
perquè es canviar sa dona
no és com canviar es canal.

Jordi:
Lo que sempre m'agradat
es veure sa Felanitxera
i sa mare d'en Bernat...
això és una cuinera.

Gori:
Sap fer un bons aguarons
però de lo que pas més gust
és veure lo conegut
com festes i foguerons.

Jordi:
I també s'informatiu
sempre tan ben presentat
i sa locutora quan riu...
i aquesta ceia que ha estat?

Gori:
Està ben vist i aprovat
per aquí hi ha coses bones
a jo sempre m'ha agradat
es llegir Dies i Coses.

Jordi:
Trob que hi haurien de posar
molts més retrats de dones
però jo no puc passar
que no llegesqui ses gloses.

Gori:
De gloses no som entès
lo meu sol esser... altres rimes
però en Joan Marines
Veig que les sap fer... de pes.

Jordi:
Sa paciència acab
i no me'n vaig satisfet
si no me dius com t'has fet
aquest xanxo en es cap?

Gori:
Ja estic bo de sa sordera
tanmateix t'ho hauré de dir
jugant amb sa dona ahir
vaig pegar a sa capçalera.

Jordi:
A Ra jo m'empagueit
perdona si he estat pesat
però mai m'hagués pensat
t'ho haguessis fet dins es llit

Gori:
Bé, Jordi tenc de partir
seguirem un altre dia
encara que m'ho has fet dir
m'agrada sa companyia

Jordi:
Idò en tornar-nos topar
que sigui jo es ferit
i seria que lo des llit
ha tornat a funcionar

Jaume Julià Adrover

El passat diumenge dia 8 de març,
el nostre amic Jaume Julià, va veure
publicada la seva Glosa «Tothom es
queixa» al diari Última Hora, a la
secció «Amics de la Glosa», que aquí
abaix vos reproduïm

En Jaume Julia, de Calonga: Tothom es queixa

Ara tenim sa mania
de que sempre ens queixam
i no és perquè passem fam
ho feim de pardalera.

Un sa caga amb sos turistes
que enguany no en volen gastar
i s'altre amb sos ministres
i amb tot es govern que hi ha.

Els que tenen pocs doblers
es queixen perquè no en tenen
i els que ses butxaques les vessen
perquè fan poc interès.

Casi ningú està content
ni tant sols del seu coset
un se queixa que és baixet
i s'altre perquè és impotent.

I jo començ a pensar
si tot va tant malament:
¿Que és culpa de s'Ajuntament
o que no ens sabem conformar?

RESTAURANT - PIZZERIA

Blanco y Negro

Tel. 64 34 65

Porto Curi, 5
Cala Llonga

07660 - CALA D'OR
Mallorca

**FERRERIA
ADROVER-ROIG, C. B.**

Carretera Porto Colom, s/n.
Teléfono 837296

07689 - S'HORTA (Felanitx)

COSES

La llimona d'en Miquel Vetla

D'uns números ençà a DIES I COSES surten uns vertaders prodigis del regne vegetal fets per aquestes contrades. Primer va esser aquell esclata-sang gegant que va trobar na Miquela Tanca de Calonge. Llavors va ser la colassa de l'amo en Miquel Gató, de S'Alqueria Blanca, Ena ha passat per alt un ravenot de tamany descomunal d'en Tomeu de Cas Senyor, però ens ha arribat la fotografia d'una llimona ben curiosa. La seva particularitat no són les comunals dismensions, és la seva curiosa forma, una llimona de quatre puntes, de la llimonera de l'amo en Miquel Vetla, de S'Horta. Aquesta llimona ens recorda, més que una llimona, mil altres coses: el peu d'un extrany ocell, una arma del paleolític, una església de Guadí... Poden ben bé dir que és una llimona mascle amb tot el seu... Sí, tot un símbol fàlic. Més que una llimona, un llimó!

Meam que ens arribarà pel pròxim número. Un ametlló tan gros com una síndria? Una favera de rondalla?

Fornalutx

El dia ens va acompanyar en el nostre recoregut. Vàrem arribar a Fornalutx i la màgica de la seva bellesa, de la seva magestuosa pau i tranquil·litat que allà reina va ens va invadir. Ens vàrem aventuar a esbrinar tots els seus carrerons, que amunt i avall, amb el seu persistent empedrat van vestint aquell redolet de terra, convertint-ho així, com un diamant adornat el coll d'una bella dona, amb un tresor adornant el coll d'una bella muntanya.

A dreta i esquerra dels hermosos carrerons es va alçant, amb intensa harmonia, fantàstics casals d'on s'obrin amples portals abraçats per grans arcades que van jugant amb la composició de les pedres que formen el mur. Les plantes, que surten dels petits finestrals i que junten l'empedrat amb les cases, l'hi donen una certa vitalitat a aquest petit poble que sembla com resorgit d'un temps passat. Quan estàvem enrevoltats de la seva esplèndida bellesa semblava que el temps s'havia aturat. Només la frescor que d'ell es despenia i el soroll de les aigües que baixaven muntanya avall ens feia recordar el transcurs del temps, del preciós temps que vàrem invertir en admirar aquesta joia, joia nascuda del respecte de l'home cap a la naturalesa.

Sortint de Fornalutx amb un petit passeig per enmig dels seus típics tarongers, vàrem arribar a Biniaraix, un remolí de cases que no s'allunyen gaire de l'harmonia i la bellesa que de Fornalutx es desprenen.

Seguint la via dels tarongers, els quals il·luminen el paisatge com els estels il·luminen la nit, vàrem arribar a la plaça de Sóller. L'ambient va canviar, però no va deixar d'impresionar-nos; davant l'esplèndida església, el jovent, es reuneix en estols de les terracetes dels cafès per poder, fent una xerradeta, veure com s'amaga el sol.

Maria Mas
(Cas Concos)

**Les gimnastes del Col·legi
Reina Sofia classificades per al**

1er. Campionat de Gimnàstica Rítmica de Mallorca

El passat dia 1 de febrer, un grup d'alumnes del col·legi Reina Sofia de S'Horta, es presentaren al 1er. Campionat de gimnàstica rítmica de Mallorca, classificatori pel Campionat de Balears escolar. Les participants foren les següents:

A la categoria d'Individuals Infantil, na Cati Mari, na Maria del Mar Rigo i na Cati Grimalt.

Al conjunt Categoria Benjamí: Na M. Antònia Manresa, Gustina, M. Francisca, Maria Ortiz, Margarita, Sebastiana i Ana Bel.

Les més petites en categoria d'iniciació foren: Silvia Ferrer, Tamara, Silvia Marote, Florentina, Llucia, Cati Mari Cardell i M. Del Mar Manresa.

Totes les seves actuacions es varen fer a la categoria de mans lliures, i totes les gimnastes aconseguiren la classificació.

Ara queden dues eliminatòries per arribar al campionat, la propera serà dia 28 de març al poliesportiu Prínceps d'Espanya.

Na Cati Grimalt Vallbona i Na Maria Neus es preparen per aquesta segona convocatòria, a la qual, les gimnastes infantils feren l'exhibició amb el cercle i les benjamins pilota.

Cal destacar també n'Aina Maria Barceló de S'Alqueria Blanca que va quedar primera en la categoria d'iniciació i l'han passada a una categoria superior A1, i na Vanesa Barceló de Santanyí que a la mateixa categoria també va passar a la final.

Tot això ha estat gràcies a la professora Chela Coves Aguila, que pot estar molt contenta de la seva feina i de les seves alumnes.

Un pont ple de puces

No, les tres persones que veis a la fotografia no estan ballant cap dansa ritual, ni invocant als déus per demanar-los la pluja ni millor fortuna. Els tres que veis a la fotografia (pensa també en la quarta persona que fa d'ull de la fotografia) són tres membres del Consell de Redacció d'aquesta revista que anaren a cercar aventures a Menorca i, en una de les seves visites a un dels múltiples monuments megalítics de l'època talaiòtica, es trobaren amb aquesta curiosa construcció, del fons de la fotografia, que fan els menorquins actuals anomenada pont i on hi guarden el bestiar, i la seva curiositat els va dur a dins aquest edifici; allò que no pensaven era que en tornar ser defora es trobarien plens dels menudets habitants del lloc; puces, milers i milers de puces. Tot d'una va començar la casi inútil tasca d'alliberar-se d'aquells minúsculs depredadors: vengia espolcades i tocs a les cames, però aviat n'hi va haver per tot, de puces. Per dins els calçons, pel coll, a l'instant els quatre aventurers s'havien mig desvestits i s'esplugaven uns als altres.

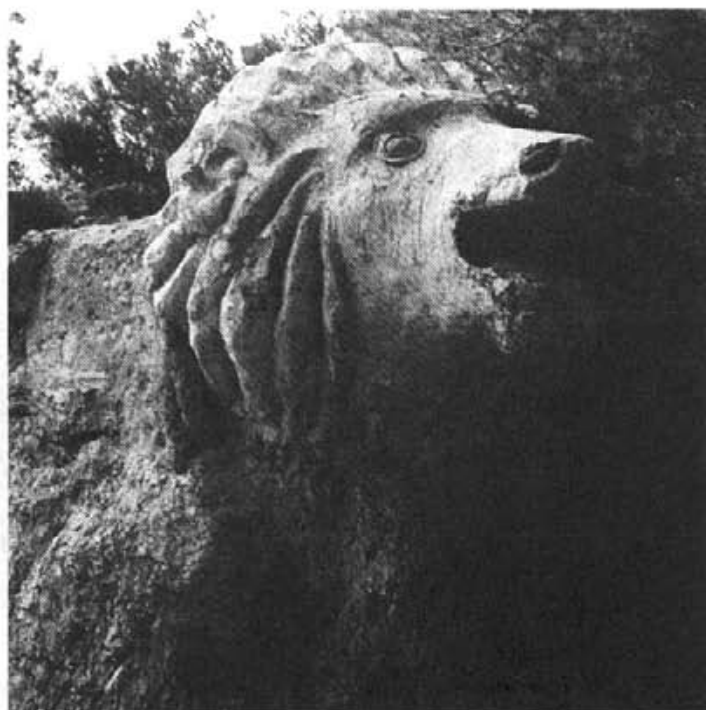
Aquí no s'acabaren les coses, perquè aquells maleïts animalons els acompanyaren la resta del viatge i es que a tota hora trobaven puces, cada dematí més picades que el dia anterior.

Una dutxa no valia de res, perquè sempre n'havien quedades algunes d'amagades Déu sap a on, i no parlen del cotxe! Allà en quedaven perquè cada matí la maledicció del pont seguis castigant la seva gosadia d'entrar dins el misteriós temple. No crec que cap d'ells, si torna a Menorca, entri altre pic dins cap d'aquelles construccions.

Grup Marina. S'Horta

Grup de Joves Sol Naixent

Conta la llegenda que en temps de la Guerra Civil espanyola, un italià esculpí a una roca, que estava en el puig dels Canons, un gran cap de lleona. Aquesta lleona

-sigui així com va sorgir o no- ha anat aguantant molts i bons temps fins arribar als nostres dies. Ara, nosaltres la tenim com un lloc on anar a tirar escombreries i deixalles.

Per altra banda, hem de dir que a S'Horta només hi ha dos monuments que mereixen ésser esmentats: un és l'església i l'altre el monument de La Lleona. L'església es conserva i es conservarà per molts d'anys gràcies a l'enorme fe que hi ha al nostre poble; però la Lleona s'ha anat deixant de banda, fins a quedar així com ara la tenim.

Els membres del grup de Joves de S'Horta, Sol Naitent, hem decidit millorar l'aspecte d'aquesta joia i fer augmentar la importància històrica que té aquest monument pel poble de S'Horta; per això ens vàrem proposar fer-la neta d'escombreries que hi ha, i impedir que n'hi tornin a tirar. Per aconseguir-ho hem posat cartells per indicar on és La Lleona i hem repartit per cada casa del poble octavetes, per tal d'aconseguir concienciar al poble de S'Horta del que tenen i de com ho tenen.

Nosaltres hem fet un horabaixa de feina per tot el poble -perquè algú ho havia de fer- i esperam que vosaltres ens corespogueu procurant no tirar-hi papers i així ens ajudareu, juntament amb l'Ajuntament, a mantenir el monument de la Lleona net.

¡¡Mantinguem La Lleona neta!!

El PSM proposa que la conducció elèctrica prevista entre s'Horta i es Carritxó sigui subterrània

Mitjançant una moció presentada davant el Consell Insular de Mallorca perquè sigui tractada a la propera sessió plenària, el PSM-NACIONALISTES DE MALLORCA s'ha interessat pel projecte de Gesa d'instalar una conducció elèctrica d'alta tensió que preveu que passi per la zona protegida existent entre s'Horta i ES CARRITXÓ.

El PSM es manifesta favorable a que aquesta conducció es faci per via subterrània, l'art. 20 de la LLei d'Espais Naturals i de règim urbanístic de les àrees d'Espai Especial Protecció de les Illes Balears disposa que a les Àrees d'Assentament dins Paisatge d'Interès, les esteses hauran d'ésser subterrànies, llevat, en casos excepcionals, que la Comissió Insular d'Urbanisme informi favorablement.

No oblidem tampoc la companya de sensibilització popular davant aquest greu atemptat ecològic a una àrea especialment protegida, que s'està desenvolupant a aquests nuclis de població.

La proposta d'acord que el PSM durà al ple de Consell Insular de Mallorca determina que la Institució s'adreci a GESA extint-li que aquesta instal·lació s'efectuï per via subterrània en lloc de l'aèria actualment prevista.

Primera Fira «Mans de dona»

El passat 8 de març, la Consellera de Cultura, M. Antònia Munar, inaugura la fira «Mans de dona», organitzada per la Comissió Interdepartamental del Govern.

El Centre Cultural de l'escorxador va servir de lloc per acollir els diferents «stands» que les dones de diversos municipis de Mallorca havien realitzat i que varen omplir amb la seva artesanía.

Nombrosos Ajuntaments de la part forana i també els Consells Insulars acudiren a la Convocatòria amb diferents ofrenes.

El Ministeri d'Educació va prendre part en la fira amb un «stand» en el que s'oferia informació sobre el «Pla d'igualtat de la dona».

La fira serveix també com a vehicle per la promoció de les diverses actuacions dutes a terme en els municipis per els departaments d'acció social, amb programes específics per la promoció de la dona.

Una joveneta de cent anys

Un dia de febrer de 1892 va néixer a l'Argentina, filla de pares mallorquins, madò Margalida de Can Cosme des forn. Per celebrar aquest gran aconteixement, l'aniversari centenari de madò Margalida, els seus familiars i amics decidiren fer-li una festa. Avui, nosaltres hem volgut visitar-la i aprofitar la visita perquè ens contàs algunes coses de la seva llarga vida.

Quan hem arribat, ens hem trobat amb madò Margalida que cercava una taronja i que esperava per posar caliu al braser.

Un cop asseguts a la camilla hem començat a parlar de la seva joventut.

Ella ha començat dient-nos que es pensava haver-ne fet noranta-vuit, però que cercant els passaports han vist que en feia cent.

Curiosament, essent filla de pares mallorquins, el pare de Manacor i la mare de Calonge, aquesta joveneta nostra va néixer a l'Argentina i més concretament a Rojas. Aquest fet és degut a l'emigració que hi hagué de mallorquins a l'Argentina. A l'Argentina el seu pare hi feia de fuster, tot i això vengueren molt prest cap a Mallorca, encara que després hi tornaren.

Aquesta madona es va casar als setze o desset anys i el seu home en tenia una vintena. Quan festejava els pares sempre estaven arran i qui sap si això influí a l'hora de casar-se tan prest.

Quan era jove, aquesta madona guardava ovelles i una de les coses que li agradava més i no li feia gens de por era guardar les ovelles «encima del caballo».

Una madona de tants d'anys ens podria explicar ben bé quines són les diferències entre la vida d'ara i la d'un

temps. Una de les diferències més notables és la introducció de l'electricitat.

Abans sols tenien alguns quinquers i algunes espelmes. Ella per desplaçar-se utilitzava un carro que feia molts de sotrac que tenia unes rodes grosses de l'any u.

Una altra diferència que ens ha comentada ha estat la manera de vestir dels capellans, ella troba que aquests no haurien de dur «pantalones», haurien d'anar com els d'abans.

Parlant de la seva vida ens ha dit que li agrada més estar aquí, perquè a l'Argentina hi havia indis, però tot i això, de vegades encara l'enyora.

Malgrat aquesta dona ja tengui cent anys, no ha deixat de fer-se el dinar i moltes de vegades pot estar tota sola. Encara que pugui fer tot això, no sol sortir de ca seva i de la vida social del poble gairebé no s'entem, fins al punt de no saber qui és el batle.

Madò Margalida ens convidà a que tornàssim a veure-la. Esperam poder tornar-ho repetir i que ella ens rebi amb aquesta vitalitat.

S'Alqueria

Club de Pesca

El passat diumenge dia 1 de març es va organitzar una pescada entre els membres d'aquest club. Amb tot el peix reunit, es va fer un sopar dilluns dia 2 al local parroquial de S'Alqueria Blanca per donar la benvinguda a tots els nous membres inscrits per aquest any nou.

En acabar el sopar, el president del club, Miquel Adrover, va informar a tots els presents que pròximament es faran unes eleccions a la junta directiva del Club.

Diumenge dia 15 de març, es va realitzar el concurs de «peça major»

El Club d'esplai, abans anomenat «Club d'esplai», i res més, passarà a anomenar-se «Club d'esplai Ansa per Ansa»

Rua '92

Dissabte dia 29 de febrer es va celebrar a s'Alqueria Blanca, la tradicional festa de la rua.

Enguany l'organització estava a càrrec del club d'espai Ansa per Ansa. La participació fou bastant pobre, ja que s'havia anunciat amb poc temps per endavant, i, al nostre poble de cada any la gent participa menys.

Quan la rua es va acabar, a la Plaça de Sant Josep es va fer un refresc per a tots els participants. Es van oferir begudes i coca.

Els components del club d'espai ens han comentat que esperen que la resposta del poble envers aquestes actes sigui més participativa i forta la propera vegada.

CODOSA

IMATGE D'OR

Avda. Boulevar, 13 - Tel. 657758
CALA D'OR (Mallorca)

**FOTOGRAFIA
PROFESIONAL**

REPORTATGES
FOTOS CARNET
FOTOCOPIES
VIDEO
MUSICA

*col.laboradors de
dies i coses*

BAR

NOU

Telèfon 65 78 20
C/Mn. Toni Vadell, 2

CALONGE

Darrers dies a Calonge

La Tercera Edat ha tornat fer enguany una divertidíssima festa de Darrers Dies. A les quatre i mitja de l'horabaixa del darrer diumenge es reuniren les disfresses al saló parroquial, i feren una rueta voltant la plaça. No cal dir que tot eren rialles bulla i voler saber que s'amagava darrera cada disfressa —Qui serà aquesta?—, —Ja et conec!— Feta la rueta tornaren tots al saló parroquial on va començar el ball i una dolça berenadeta. Cada disfressa va ser obsequiada amb una panereta de caramel·los.

Disfresses a S'Horta

Tothom coneix per la televisió el que gaudeix la gent als carnavals de Tenerife i de Cádiz, unes festes que cada any són seguides arreu de tota Espanya; però a Mallorca les rues i ruetes també són molt nombroses i la gent va a festa i es disfressa per tot.

Enguany els sortarrins han gaudit ni més ni manco que de tres festes de disfresses, així, no es poden queixar.

La primera va esser el 26 de febrer coincidint amb el que s'ha anomenat la Setmana Blanca a totes les escoles, els nins i nines del col·legi sortiren al carrer amb les seves disfresses, la seva alegria i el seu humor ompliren de festa el nostre poble.

La primera rueta va recórrer els carrers principals per acabar al pati del col·legi on hi va haver un espectacle d'animació i un petit refresc per a tots els participants i els familiars que els acompanyaren. Hi va haver pallasos, bruixes, soldats, mores, ninges... i encara que tots anaven molt graciosos voldria destacar la presència d'una nina calongina que tot i només amb sis mesos ja anava desfressada com el més grans i sinó vegeu-ne la

fotografia.

Però aquí no acaba la cosa, perquè si els nins petits feren festa els majors no varen quedar defora i així, el diumenge 23 de febrer a les set i mitja de l'horabaixa,

MOTO SPRINT Cala D'Or

**LLOGER I VENDA
DE MOTOCICLETES**

YAMAHA

HONDA
SUZUKI

INFORMACIÓ TEL 65 90.07

C/ CALA LLONGA 17-A (Davant Hípic)
07669 CALA D'OR

**MODES
JANINE**

centre comercial El Pueblo, tenda n° 25
CALA D'OR

TEL. 65 78 47

l'Associació de la Tercera Edat de S'Horta organitzà una xocolatada per a tots els socis i llavors un ball de fresses que va comptar amb la música d'en Joan Torrens, un sorterrí que cada dia ho fa més bé.

Tot i que les persones majors que anaren disfressades no eren moltes, la festa va esser un èxit de participació.

I si va haver una festa pels més petits i una festa pels més grans, els joves i no tan joves no volien quedar sense. Idò bé, el dia 29 de febrer a vespre, el Saló Parroquial era ple de gom a gom. Una vegada més el grup Marina de S'Horta era l'encarregat de l'organització i la participació va esser nombrosa. Allò que més expectacions va crear fou el concurs de disfresses que finalment va esser guanyat per na Catalina Mestressa y en Tomeu Roca a la categoria de parelles, i per un grup de punkies a la categoria de comparses: aquest grup era format per gent de 30 a 50 anys que demostraren el seu humor i com que eren tants hem decidit mostrar-vos-ne una fotografia perquè vegeu la seva indumentària: i llavors diuen que han tornat vells!!

I així arribarem al dimecres de cendra, el vespre abans els joves s'havien encarregat d'omplir la plaça de carros i els carrers de tests, com mana la tradició.

Ja només cal esperar l'any que ve i esperar que l'humor i les ganes de bulla que els sorterrins han demostrat enguany no s'acabi mai.

**PERRUQUERIA
UNISEX**

OBERT DE DIMARTS A DIJOURS HORABAIXES
I DIVENDRES I DISSABTE TOT EL DIA

Tel. 65 82 20

Ca'n Roca, 13 - 07669 Calonge (Santanyi)

FLOCC
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

**HOMES
I
DONES**

**TRACTAMENT
D'ACNE JUVENIL**

Carrer Nou, 53 - Tel. 65.08.25
07630 CAMPOS

**ADROGUERIA -PINTURES
PRODUCTES QUÍMICS
EINES I ARTICLES DE NETEJA**

Pinturex Santanyi

Llaneras, 4 - Tel. 653179
07650 / SANTANYI (Mallorca)

Robiols de cabell d'àngel amb ametlla

Per fer la pasta es necessita:

- 400 gr. de saïm.
- 1 tassa d'aigua
- 1 tassa d'oli

Receptes de Cuina

- 1 tassa de suc de taronja
- 4 vermells d'ou
- 200 gr. de sucre
- la farina que la pasta necessiti.

Per al farciment:

- Confitura de cabell d'àngel
- Ametlla
- Pell de llimona rallada
- Un vermell d'ou.

Es prepara l'ametlla mesclada amb el sucre, la pell del llimona, un poc de canyella i el vermell d'ou.

Una vegada que la pasta s'extén per fer cada robiol, de la mida que més ens agradi, es posa una capa de cabell d'àngel i una d'ametlla i es tanca el robiol com tots ja suposam que sabeu.

INSTAL·LACIONS

MONTATGES ELECTRICS
ANTENES PARABOL·LIQUES

Exposició de APLIQUES I LAMPARES
DARRERES NOVETATS EN PEL·LICULES
DE VIDEO

eléctricas
MANRESA, S.A.

Distribuidor Oficial: AEG - TELEFUNKEN -
ZANUSSI - THOMSON - SANYO - CORBERO

C/ Ariel, 5 - Tel. 657859
Avda. Bèlgica, 6 - Tel. 657378

CALA D'OR

VIAJES

EUROPAIR S.A.

MIGUEL FULLANA ADROVER
SUCURSAL CALA D'OR

Billetes de Avión i Barco
Reservas de Hoteles
Viajes de negocios, de placer,
luna de miel, etc.
Organización de Banquetes
Traslados en Autocar
Se lo resolvemos todo a su
entera satisfacción
En Cala d'Or tel. 65.78.03/04
En Cala Ratjada tel. 56.42.12
En Palma tel. 72.49.43

Avda. Tagomago, 8
07669 CALA D'OR

Enquesta

-Nom i llinatges

-Població

-Curs

1.- Com et va l'escola?

2.- Penses estudiar carrera (i quina)? O penses treballar prest (de què)?

3.- Què t'agradaria ser?

4.- Assignatura que més odies?

5.- En canvi, disfrutes amb...

6.- I a l'estiu...

7.- Vas a repàs?

8.- Hobbies?

9.- A l'hora de triar carrera influeix haver de sortir a fora, o no?

10.- Si guanyassis una primitiva, t'oblidaries de tot o seguiries amb els estudis?

Nom: Guillem Julià Adrover

Població: Calonge

Curs: 2on. F.P.

1. Bé, però podria anar millor.

2. Acabaré els 5 anys d'administratiu.

3. Pilot de motos.

4. Comptabilitat.

5. Humanística.

6. Ajudaré a mon pare al taller.

7. No, per ara no.

8. Bàsquet, ordinadors i les motos.

9. Sí, m'estim més quedar-me aquí.

10. No ho sé, és molt difícil.

Nom: Margalida Company Adrover

Població: S'Horta

Curs: C.O.U.

1. No em queix

2. Pens estudiar una carrera si em va bé C.O.U. i m'agrada bastant empresarials o qualque cosa relacionada amb idiomes.

3. De petita tenia la il·lusió de ser professora, però ara ja no ho sé.

4. Filosofia.

5. L'anglès.

6. Segur que faré feina.

7. Sí, de matemàtiques.

8. Escoltar música i alguns esports.

9. No, ja que si m'agrada i econòmicament pugués, sens dubte me n'aniria.

10. No, seguiria amb els estudis ja que els doblers

no ho han tot.

Nom: Jordi Vidal Capó

Població: Cala d'Or

Curs: 2on. B.U.P.

1. Bé

2. Sí, m'agradaria ser advocat.

3. Tennista.

4. Català

5. Química.

6. No en faré ni brot, estaré a la platja tot el dia.

7. No

8. Jugar a Tennis

9. Sí

10. Seguiria amb els estudis.

Nom: Bartomeu Bennasar Manresa

Població: S'Horta

Curs: C.O.U.

1. No n'estic gaire satisfet, però esper que d'ara

endavant vagi millor.

2. Si pogués estudiar carrera, m'agradaria estudiar econòmiques o turisme, però ara la meua preocupació és aconseguir superar C.O.U.

3. De petit la meua il·lusió era la d'arribar a ser enginyer de telecomunicacions.

4. N'odii dues per igual, la filosofia i la química.

5. Matemàtiques i física.

6. A més d'aprendre el sol i anar a nedar, faré feina.

7. No

8. Grup marina S'Horta, jugar a futbol i a tennis i sobretot m'agraden les curses de cotxes i motos.

9. No, però pens que si aquesta carrera la pots estudiar a Palma molt millor, encara que pens que hi ha millors universitats a fora. Si vols estudiar realment una carrera estudiaràs tant a Mallorca com a fora.

10. Seguiria amb els estudis, i la meua vida seria igual que abans. Però no em pot tocar mai perquè no hi jug. Si tenim salut, no hi ha res més que desitjar.

Nom: Mª Bàrbara Julià Adrover

Població: Calonge

Curs: C.O.U.

1. Ni bé, ni malament.

2. Sí, m'agradaria estudiar graduat social o turisme.

3. Model.

4. Filosofia

5. Literatura i història

6. Fer feina, però m'estimaria més anar a nedar tots els dies.

7. No, si no se qualque cosa li demana en Toni.
8. Mirar la televisió.
9. Sí, m'estim més estudiar a Palma.
10. Seguiria estudiant.

Nom: Toni Vila Llambias
Població: Santanyí
Curs: 4t. F.P.
d'Electromecànica.

1. Més o menys bé, no em puc queixar.
2. Si surt bé de cinquè sí, m'agradaria estudiar enginyeria.
3. No ho sé, no ho he mirat molt.
4. Cap en concret
5. Dibuix, per exemple
6. Fer feina i pensar-m'ho bé tot el que pugui
7. No ara no hi vaig, però això no vol dir que a l'estiu no hagi d'anar.
8. La música i les dones, ara.
9. Sí
10. Supòs que seguiria perquè trop que seria molt avorrit estar sense fer res.

6. Pens passar-m'ho molt bé.
7. Sí
8. Música.
9. No, a jo no m'influeix.
10. Depèn de la quantitat que guanyàs.

8. Espera, començam: nedar, ballar, cantar, patinar, m'encanta patinar, però per aquí no es pot practicar.

9. Sí, però depèn de la carrera que vulguis estudiar.

10. Segons la quantitat que guanyàs, perquè si em tocàs un reintegrament o 300 pessetes, crec que no podria triar.

Nom: Bartomeu Roig Adrover
Població: Calonge
Curs: 1er. B.U.P.

1. Bastant bé.
2. Pens estudiar carrera. Empresarials.
3. Futbolista de 1ª Divisió.
4. Històries i música.
5. Anglès
6. Tendré vacances
7. No però hi aniré
8. Jugar amb la consola i els dissabtes futbol.
9. No.
10. Seguiria amb els estudis per guanyar més doblers.

Nom: Cati Rado i Estelrich
Població: Santanyí
Curs: 2 F.P. Administratiu

1. Bé, però podria anar millor.
2. Encara no ho he pensat.
3. Fer feina a una agència de viatges
4. Dret.
5. Comptabilitat.

Nom: Jaumeta Rotger Vallbona
Població: Alqueria Blanca
Curs: 3er. de BUP

1. Bastant bé.
2. Sí, però encara no m'he decidida.
3. Qualque cosa relacionada amb la Medicina.
4. Odiar, odiar, cap.
5. Ciències
6. Xup! reconec que m'ho pas bastant bé, fent un poc de tot.
7. Sí, física, química i anglès.

Nom: Miquela Francisca Rigo Ballester
Població: S'Alqueria Blanca

- Curs:** 5è d'administratiu
1. Bé.
 2. Pens estudiar graduat social.
 3. No, no ho he pensat o no m'he decidit per cap en concret.
 4. Cap.
 5. Pràctiques d'oficina.
 6. Per ara no ho sé.
 7. Ara no.
 8. Música, anar al club d'esplai
 9. Segons la carrera.
 10. Seguiria amb els estudis. Tal com va el món avui dia, és necessari estudiar.

El tema d'actualitat

El Canon dels rebuts d'aigua

Aquests dies es parla molt de l'import dels rebuts d'aigua, ja que diuen que a partir d'ara serà molt cars. Per aclarir aquest dilema DIES I COSES ha parlat amb en Miquel Taconer, administrador de l'aigua de Calonge.

-Què hi ha de veritat a tot això de la pujada d'aquest tipus de rebuts?

-La veritat és que la Conselleria d'Hisenda ha inventat un canon de sanejament, perquè s'estan fent molts depuradores i es preveu que d'aquí a uns anys tots els pobles tinguin la seva xarxa de clavegueram i a través d'aquest impost es pretén finançar aquestes inversions i el seu manteniment futur.

-Però Miquel, realment, com ens afectarà a la nostra butxaca?

-Afectarà bastant, ja que suposa un increment bastant elevat: aquest

canon tindrà dos tipus de quotes: una fitxa i una variable, la fitxa es determinarà mitjançant l'aplicació dels corresponents elements tributaris d'acord a les següents tarifes bimensuals:

- a.-Tarifa domèstica 640 ptes per habitatge.
- b.-Tarifa industrial
 - b.1.-Restaurants 4.800 ptes.
 - b.2.-Cafeteries 3.200 ptes.
 - b.3.-Bar 2.000 ptes.
- c.-Botigues i altres negocis 2.000 ptes.

Si a un mateix local coincideixen diverses activitats s'aplicarà per totes elles la tarifa més alta.

«Es obligatori cobrar-ho per tot»

A més hi ha la cuota variable que de moment suposa 24'5 ptes. el metre cúbic consumit.

-I tothom ho ha de pagar?

-Hi haurà unes persones que tindran una bonificació del 75% de la quota fitxa corresponent a habitatges, serà així si no disposa d'uns ingressos anuals atribuïbles a l'unitat

familiars superiors al salari mínim interprofessional multiplicat pel coeficient del 1'25. Quan s'hagi d'aplicar aquesta bonificació si són un parell de membres que formin l'unit familiar es computarà pel valor sencer del membre principal i el cinquanta per cent dels altres membres. Per tramitar aquesta bonificació s'hauran

«Sense tenir-lo pagam el clavegueram»

d'entregar els justificants a la Conselleria d'Economia i Hisenda.

A més vull afegir que els rebuts no pagats els hauré d'entregar a la Conselleria d'Economia i Hisenda a final d'any perquè s'encarreguin de cobrar-los, ja que així ho manen.

-Però a Calonge no hi ha xarxa de clavegueram?

-Això es ver, però segons m'han dit és obligatori cobrar-ho per got i pots apuntar que per jo no es cap ganància, tot el contrari, un bon mal de cap, com si no em bastassin els que ja tenc. Esper que al futur ens posin el clavegueram, ja que sense tenir-lo, el pagam...

Maties Adrover

Estrella mostrejada

Els cent anys de la madona Margalida Quetgles i Adrover de Ca'n Cosme des Forn, de S'Alqueria Blanca.

Miquel Pons

El terme de Santanyí és sanitós, això sí, però pobre d'aigua dolça, de fonts que ragen i aigua de pluja, encara que, a vegades, plou en tanta fúria, que se'n porta parets, roques males de moure, garrovers, ametllers... i tot cap a la mar. He dit que era sanitós i una altra cosa té el terme i és que veu com s'allarga la durada de la vida dels homes i de les dones, que van més enllà de l'anomenada tercera edat. ¿Vos heu aturat a pensar que dins un quart de segle hem sumat sis centenaris? Cinc famelles i un mascle. Tregem comptes. La madona Miquela Adrover i Clar de Sa Taverna de Calonge, el 20 de gener de 1967 acomplí cent anys. La madona Antònia Aina Bonet i Barceló, de son Rossinyol, el 30 d'agost de 1982, coronà el segle, a S'Alqueria Blanca. La madona Maria Suau i Sastre, de Can Boira, de Santanyí, assolí els cent anys, el 29 de gener de 1986. Mestre Llorenç Burguera, nadiu de Ses Salines, però veí de fa molts d'anys de Santanyí, féu el cent, el 10 de setembre de 1988. El 13 de setembre de 1991, a S'Alqueria Blanca, la madona Maria Rigo i Manresa, de Can Bet d'es Racó, natural de Cas Concos i aclimatada a S'Alqueria Blanca, celebrà els primers cent anys. I fa poc, el 22 de febrer d'enguany, una argentina, filla de Pere Quetgles, de Manacor, i de Margalida Adrover, de Calonge, a S'Alqueria Blanca abastà els primers cent anys de la seva vida i el 23 li reteren un homenatge molt parió als altres centenaris del terme.

¿Qui serà el proper centenari? Les portes estan obertes de pinta en ample per donar entrada a un altre padrí o a una altra padrina. Avui, per un dels forats de l'Estrella Mostrejada, guaitarem, breument, a la vida de la madona Margalida Quetgles i Adrover, de Can Cosme d'es Forn de S'Alqueria Blanca. El seu pare, Pere Quetgles, treballava a Can Marines, de Calonge, i la seva mare, Margalida Adrover, de Can Frare de Calonge, foren els progenitors de na Margalida Quetgles i Adrover, a San Pedro, de l'Argentina. Els pares emigraren quan el viatge no costava res i era subvencionat pel govern Argentí.

Na Margalida anà a escola fins el dotze anys i com un tresor de molt de preu guarda la Geografia de l'Argentina... de Francisco Guerrini, edició de 1802, a La Plata i Buenos Aires.

La signatura de na Margalida és de 1904. Finida l'etapa de la docència es dedicà a guardar ovelles, centenars d'ovelles, a una estancia del senyor Iribarne (?), que a les seves propietats tenia vuit amitgers. Na Margalida vigilava la guarda muntada sobre un cavallet.

En Cosme Vallbona i Rigo, de S'Alqueria Blanca, s'en va anar l'any 1905 i amb ell disset més de S'Alqueria Blanca. S'ha de considerar que aquests joves emigrants deixaren un bon buit dins el poble de tant reduït nombre d'habitants. El viatge costava dues-centes pessetes. Un dels que partiren fou l'amo en Joan Blanca. En Cosme Vallbona i na Margalida Quetgles feren els amors i es casaren el 20 de febrer de l'any 1909. Eran dos jovenells. En Cosme tenia 23 anys i na Margalida 16. Fou necessari que el pare de la núvia donàs el consentiment perquè

Les cinc generacions: de dreta a esquerra, Sa madona Margalida, la seva filla i la seva néta Esperança, que apareix al centre, amb la seva filla i néts.

ella era tant jove. Del matrimoni nasqueren dues filles, Apol·lonia i Margalida. En Cosme, amb un cunyat, compraren un solar a Carabelas, a la vora de la carretera i feien feina a n'el tren de la línia de Bones Aires. Devien haver arraconat algun diner, quan l'any 1914 decidiren venir a Mallorca i establir-se a s'Alqueria Blanca. El viatge fou terrible. La gent plorava de por de les ones tan altes. En Cosme es marejava molt i quasi no sortia del camerot. La travessia durà quasi un mes fins a Barcelona i llavors amb un vaixell fins a Ciutat. A s'Alqueria Blanca visqueren a n'es molí d'en Cosme i a Ses Serres. A un solar de la padrina d'en Cosme, madona Francisca Crespi Salort, de Búger, i de família de roders, que treballaven a una taulera, el mestre d'obres, Andreu Cabo Rigo, els edificà una casa a la mateixa plaça. En Cosme treballà les fustes sota un garrover de Ses Serres i li aidava en Tomeu Rosselló, Xiscos, que s'hen va anar quan en Cosme i na Margalida i les filles s'en entornaren, l'any 1916. D'en Xiscos hi ha història que narrà. L'any 1918 va néixer Maria del Carme i l'any 1920 fou el darrer i definitiu viatge de retorn. Mestre Cosme feia de fuster i tenia la mà bona per a qualsevol cosa. Quantes millores realitzaren, a l'església, amb l'econom mossén Sebastià Guasp. La madona Margalida li aidava en tot i per tot. A s'Alqueria Blanca nasqueren na Juanita i Pau. Havien llogat la casa per cafè a n'en Sebastià Bet i de tornada hi posaren una adrogueria i, a la vegada, llogaren el pis a n'en tià Parra per cafè i després per escola de nines, amb la mestre Isabel Ferretjans, que pintà la milagrosa, de la parròquia.

La madona Margalida anava mig vestida de ciutadana i mig de pajesa, amb mocador gros i mocador pel cap. Es veu que es trobà bé per s'Alqueria i no anyorava la vida de per s'Argentina un tant amenaçada pels pistolers, que feien difícil el viure. Una novetat fou que portaren un gramòfon amb trompa, que feian sonar al terrat del molí d'en Cosme i la gent l'escoltava i no s'en podia avenir. Mai no havien vist ni sentit tal instrument. La madona sabia ballar i li agradava molt el vals. A s'Alqueria Blanca ballava amb na Bet de Ca l'amo en Llorenç, que tenia una veu que fiblava i la sentien de tot el poble, quan els

vespres anava a treure una gerra d'aigua. La madona Margalida recordà cançons com Buenos Aires, la paloma, Uruguay el pichón... Buenos Aires Buena tierra allí me voy a vivir...

Pels qui vulgin seguir la recepta de la madona Margalida per viure molts d'anys diu que ha begut molta de llet i era afectada de bullidures. Que després de les menjades reposava un poc. No ha estat massa vetlladora. Ha cuidat a l'hortet tant les verdures com les flors. No ha estat molt malalta mai, però que és el Bon Jesús que li ha allargat la vida...

I arribà el 22 de febrer de 1992, quan el cent anys culminen amb una florida blanquíssima de flors d'ametllers. Però serà el 23 a les deu del matí, quan la madona de Can Cosme d'es Forn, acompanyada dels seus fills, dels familiars d'aquestes cinc generacions que encapçala la centenària, les autoritats, els amics, les representacions de la tercera edat dels pobles de la comarca del Migjorn, la gent del poble, la banda de música, tots fan una pinya i es dirigeixen a l'església, on es dirà una missa d'acció de gràcies, amb sermó ple d'emoció, per la circumstància glosada i després seguiràn els parlaments, les enhorabones, els regals, les flors... i la participació directa de la madona Margalida. Encara s'escolten les manballetes, al replà de l'església, davant la presència de les dues padrines centenàries de s'Alqueria Blanca, la madona d'es Racó i la novella centenària.

A la residència, edifici singular i balcó obert a la contrada, fou servit xocolata amb ensaïmades i xampany per brindar pel cent anys de sa madona Margalida i els anys que li resten. El tren, que transportà la majoria d'assistents, posà la nota simpàtica a la festa. A la festa familiar i amigable, a la festa per gaudir de la felicitat, que tot ho agombola, a la festa perfumada de tantes flors, que convertiren amb rambla florida la llar de la darrera centenària de s'Alqueria Blanca, la meua estimada veïna, la madona Can Mestre Cosme, a qui desig una vida curulla de placidesa.

**Cala Figuera de Santanyí
Hivern, 1992.**

Desolació

Això era i no era. Serà. Una illa bella en mig d'un mar molt blau. De blanquíssimes arenes. De jardins per tot arreu. Blaves muntanyes, fonts, torrents i comellars.

Diverses cultures i civilitzacions hi feren estada i l'embelliren amb magnífics monuments, destruïts uns, drets i forts altres.

Un meravellós clima, una bondat atractiva de la gent, uns arbres de flor blanca i de fruit molt saborós, atragueren gent, molta gent de totes les parts del món. Gent que hi abocà elogis i diners i se'n dugué racó a racó, monument a monument en càmeres fotogràfiques als seus llunyans països molt rics. Mes els simpàtics habitants d'aquesta illa meravellosa, tenien una semblança molt grossa i bastanta sang mesclada amb el poble jueu, mundialment famós per l'olfacte finíssim per a sentir l'olor de molt lluny de tot el que pogués fer diners. Diners. He dit: diners! Començaren a fer grans hostals, tallant arbres, molts arbres, matant mates i destrossant romanins. Les roques de les muntanyes eren esquerdades per a passar-hi canonades d'electricitat, d'aigua neta i d'aigua bruta. Les pletes, els boscos i pinars eren espanyats per a fer-hi amplíssimes i finíssimes carreteres de negre i pudent asfalt. Els ocells en fugien perquè uns avionassos carregats de gent extranya, enbrutaven l'aire i desfeien els niguls. Els savis i els amants de la natura prest s'ado-

naren que ja havien arribat massa lluny. Que la mar era bruta i l'aire estava contaminat. Però els capitalistes, hostalers i caps d'agències de viatges units amb els governants que sovint sovint eren les persones que més hi tenien invertit, just entenien de diners. Quatre joves xiflats feien renou ferm intentant despertar la gent. Que l'aire s'acaba, la mar és bruta, els animals fugen i les persones també fugiran.

Ningú no els feia cas.

A les escoles els mestres ho pintaben molt negre. Però els al·lots se'n temien que també els mestres contaminaven i s'enriquien a base del turisme.

Els incendis de pinar de cada estiu eren més nombrosos. Arribarà a no voler ploure a l'hivern. La gent se n'anava. Poc a poc es convertí en una roca pelada enmig del mar «una roca deserta».

Els darrers habitants se'n són anats. Tot és carbó, cendra, soletat, desolació.

Els ocells no s'hi aturen, en passar d'Europa a Àfrica i per por de socorral·les les ales, volen més amunt encara, tan amunt que, si hi restàs qualcú, perquè sabeu? no ha quedat ningú ni els veuria.

Jaume Serra

Santanyí, 17 de setembre de 1979

SUPERMERCAT
|
FERRETERIA

Can Binimelis

C/ Cala Llonga, nº 3 Tel: 657717 Calonge

JAUME I, 20 S'ALQUERIA BLANCA

**Pintures
D'or**

Calonge

Cares d'ahir

El resultat del concurs «cares d'ahir» es que el moro era en Tomeu Estelrich de Cas Teixidor, el que podem veure a n'aquesta fotografia acompanyat de dues al.lotes ben guapes.

El guanyador, del concurs, va ser en Miquel Adrover de Can Damià, que fou obsequiat amb un pantalón texans, gentilesa de Modas Janine. Enhorabona.

REIAL CLUB NAUTIC PORTO PETRE

Es necessita un Mariner
(temporada d'Estiu)

Horabaixes. tel. 657657

COSME JULIA

TALLER DE CHAPA Y PINTURA

C/ Castell, 11 - Tel 657882

07669 CALONGE

RESTAURANT

Ca'n Trompé

Avda. Bélgica, 12
Telèfons 657341 - 643113 07660-CALA D'OR

PAPERERIA

SA BALDUFÀ

S'HORTA

CALA D'OR

Conversa amb... en Joan Pep-Ferrer

He aprofitat un dels pocs moments d'aquests darrers anys que he vist el meu veïnat, en Joan Pep-Ferrer, per saber com li va la vida per Mèxic. en Joan ha contestat amablement a totes les preguntes.

-Maties: Per començar... em podries dir que et va decidir a fer les Amèriques?

-Joan: Quan vaig anar a Mèxic no hi anava per fer feina era el desembre del noranta quan hi vaig anar de vacances i vaig aprofitar per veure un amic que feia feina allà. Vaig partir per quinze dies i al tercer ja treballava allà. Ell estava tot sol, ja que l'altre director se n'havia anat i la temporada alta li venia a damunt. Em va demanar que l'ajudàs aquells quinze dies com que a Mallorca era l'hivern vaig pensar quedar-hi un parell de mesos. De tot d'una ja em varen fer un contracte indefinit.

Després d'haver estat set mesos a aquest hotel d'Acumal, un poblet que està dins la selva, a cent quilòmetres de Cancun, a on ja estava cansat d'estar-hi vaig demanar el canvi, i em varen passar a l'hotel Oasis Cancun que és l'hotel més gran d'aquest lloc. Ara té mil habitacions i quan estigui acabat en tindrà mil dues-centes. Allà, almanco, tenc un poc de vida social: restaurants, discoteques, hi ha més coses per fer que a dins la selva, on només es podia dormir i fer feina.

-Has pensat tornar prest a viure a Mallorca, o vols passar per altres llocs abans de tornar?

-En Principi m'agradaria estar un any més a Mèxic, després dos anys més a Cuba, i per acabar, em fa il·lusió anar dos anys a Austràlia a veure que passa per allà. De totes maneres d'aquí a quatre o cinc anys vull tornar a Mallorca, La Roqueta sempre estira molt.

-Amb tot el que passa a Cuba tens ganes d'anar a fer feina allà?

-La meua companyia té desset hotels allà, i els meus companys diuen

La nova amiga d'en Joan

que estan bé, els que realment estan malament són els cubans.

-Per què tantes ganes d'anar a Austràlia?

-Perquè tothom xerra d'Austràlia i molt poca gent la coneix.

-Què te'n duries de Calonge a Mèxic?

-La veritat és que com Mallorca no hi ha res. On es viu millor, sense cap dubte és a Mallorca, però haver d'estar els seixanta o setanta anys que hem de viure al mateix lloc em pareix un poquet dolent, és molt bo tenir experiències noves perquè enriqueixen bastant. Passant a allò que em demanes et diré que m'ho en duria tot: els amics, aquests soparets que feim entre nosaltres, anar a caçar, a pescar... allà poden pescar, però no és igual.

-Què duries de Mèxic a Mallorca?

-El temps de Cancun, allà tot l'any pots anar a la platja, fa molt bon temps sempre

-Ja tens pensat quan tornis a viure a Mallorca definitivament on faràs feina?

-M'agradaria poder muntar alguna cosa per jo i no haver de fer res pels altres, ja que crec que si som capaços de fer guanyar doblers als altres també ho som per guanyar-los nosaltres.

-Quin tipus de cosa?

-Una cosa que hagi de fer poca feina i viure bé.

-Creus que encara n'hi ha d'aquestes?

-No ho sé... un restaurantet, un baret, una tendeta, no ho sé... ja ho veurem

-Respecte a la teua vida un poc més íntima, hi ha novetats o segueixes igual?

-No et passis... la veritat és que ara m'he, com a mig enamorat d'una mexicaneta. Ara ha vingut a Mallorca per primera vegada. Està molt contenta i li agradaria viure aquí, ja veurem què passa, hi ha molt de temps pel mig encara.

-Per allà a més de fer feina que fas?

-Aquest és el problema de Can-

cún, aquí tenim oberts els hotels sis o set mesos a tope, llavors tens uns mesos en més tranquil·litat quan fas més vida social, tens els caps de setmana lliures, però en canvi tot l'any és com aquí a l'estiu. L'únic que fas és dormir i fer feina, qualque vegada surts a sopar, però la vida social que tenim a Mallorca no le tenen allà. Jo visc a l'hotel per el que pràcticament no tenc són hores lliures.

-No deus tenir temps per festejar?

-La veritat és que en tenc molt poc, quasi no tenc temps per res.

-Per la gent de Calonge que fa estona que no l'ha vist el pel quin missatge li enviaries?

-Més que res m'agradaria saludar-los a tots, que pensin que no els he oblidat, però quan venc, tenc molt poc temps i l'he de dedicar a la família i als amics més pròxims.

Vull aprofitar per dir que si tenen l'ocasió de venir a Mèxic, allà, els tendrem de bon grat. Tot i que Mèxic és conegut com un país de tu-

El «cumpleaños» d'en Joan a Mèxic

Quan ve en Joan ve carregat de obsequis

risme a nivell d'hotel: piscina, sol... els records que allà hi ha hagut la cultura maia que va desaparèixer fa uns cinc cents anys i ningú no sap com va sortir ni com va desaparèixer, varen fer una sèrie de monuments i piràmides increïbles. Mèxic també és el país de les festes, ja que allà celebren totes les dels Estats Units, les d'Espanya i les de Mèxic, pel que aquí sí que es pot dir «cada dia és festa».

-Per acabar, com és la gent de per allà?

-És molt amable, jo tenc un record molt agradable, ja que el dia del meu aniversari una allota em va dir que em convidava a sopar i em va dur a una casa on m'esperaven tots els «jefes» de departament i em feren una festa molt guapa. Allà si t'aprecien et puc assegurar que ho donen tot per tú.

Només resta desitjar-te sort i veure si prest tornes pegar un bot per Calonge, sort Joan.

Maties Adrover

Meteorologia del mes de Gener de l'any 1992

Dades obtingudes per Gregori Suau en Es Molí Petit

Dies	Temp. Mínim.	Màxima	Lit. ploguts
1	3'5	13	--
2	7	12	--
3	7	14	--
4	4'5	14	--
5	4'5	13'5	--
6	4'5	13'5	--
7	5	11	--
8	5	12'5	--
9	7	15	--
10	6	13'5	--
11	4	12'5	--
12	7	12'5	--
13	4	12	--
14	3'5	12	--
15	4	11'5	--
16	4'5	12	--
17	5	12	--
18	6	13	1
19	6'5	12	--
20	3'5	11'5	--
21	5	10	--
22	5	8	5
23	4'5	9'5	5
24	4'5	11'5	--
25	7	11	9
26	8	12	--
27	8	10	1
28	7	13	--
29	5'5	13'5	--
30	6	11'5	4'5
31	4'5	13'5	--

TOTAL 25'5 litres

Meteorologia del mes de Febrer de l'any 1992

Dades obtingudes per Gregori Suau en Es Molí Petit.

Dies	Temp. Mínim.	Màxima	Lit. ploguts
1	4	14	--
2	6	14'5	--
3	5'5	15	--
4	6	15	--
5	5	16	--
6	6'5	16	--
7	6	15	--
8	6	16	--
9	6	16	--
10	9	14	--
11	7	15	--
12	7	14	--
13	10	17	--
14	9	16'5	--
15	6	17'5	--
16	8	18	--
17	9	11	--
18	7	10	--
19	7	11	--
20	7	8'5	7
21	5	10	--
22	3	13	--
23	3	14'5	--
24	5	13	--
25	8	12	6'5
26	5	13	--
27	6	11'5	2
28	5	14'5	--
29	8	14	--

TOTAL 15'50 litres ploguts

FOTOS
Jaume Moserrat

Revelats al cap d'una hora
Còpies fotogràfiques en quatre min.
Fotos Carnet
Reportatges
Foto Industrial
Servei de Fotocòpies

C/ Santuari, 88

tel. 581156

FONTANERIA - CALEFACCIÓ
ENERGIA SOLAR - PISCINAS
AIRE ACONDICIONADO

JOSE ALOU JULIA

C/ Jaime Prohens, 24

Teléfono 65 94 65 - Fax: 83 71 94

07669 CALONGE (Mallorca)

«Dies i Coses» a les Olimpíades a La Salle

El dia de Sant Antoni es varen anticipar les Olimpíades a La Salle de Ciutat, on va tenir lloc l'inauguració d'unes olimpíades molt peculiars.

«Dies i Coses» ha estat a ciutat, ja que degut a la relació que tenim amb els esportistes d'allà i lo important de l'aconteixement ho hem trobat oportú.

A partir d'aquest número i fins que acabin les olimpíades els enviats especials ens informaran de tot lo que passi allà.

Els principals objectius dels organitzadors són donar a conèixer la importància de l'olimpisme i el seu esperit. Participar a uns jocs paral·lels, fomentant la màxima olímpica: «lo important és participar», per lo que cap alumne sense equip. Estimular l'esforç personal i la labor d'equip seguint un altra màxima olímpica «citius, altius, fortius».

Fins ara s'han fet les següents activitats:

Al setembre se va aprovar pel claustre de professors per unanimitat la celebració de les Olimpíades.

Entre octubre i novembre se va fer un concurs de dibuix per l'elecció de la mascota: el «lasalino», després d'una gran participació i una selecció dels millors dibuixos se va elegir el guanyador que com premi va aconseguir que tots els participants duguessin la seva mascota a les camisetes el dia de l'inauguració.

Se varen fer una sèrie de reunions durant el primer trimestre per tenir-ho tot a punt per l'inauguració.

Els professors Llúcia Obrador (lletra) i Ramon Mondejar, juntament amb en Jaume Calafat (música) varen

compondre el següent himne olímpic:

«Els grans amb els petits
les forces compartim
tots junts volem jugar,
les normes respetar.

Tots som els que formam
aquest equip tan gran
participa també, tu ets important
escolta el que vull dir
amb aquesta cançó
amics podem guanyar».

El dia de l'inauguració l'aconteixement va superar totes les previsions, les graderies del camp de futbol se varen quedar petites. Els quaranta països estaven representats pels seus trajes regionals típics, se va fer tot a imatge i semblança de lo que pot esser l'inauguració de l'Olimpíada de Barcelona el proper dia de Sant Jaume.

No sabem ben bé perquè, però ens ho ensumàvem: el nostre professor Enric Ozán era el «culpable» d'aquella

moguda olímpica que vivíem al nostre col·legi. Per tal d'aclarir-ho, anàrem a conversar amb ell.

-D'on va sortir la gran idea de les olimpiades?

-L'estiu passat, un vespre estant a la fresca, em vaig dur la mà al cap i em vaig dir: Aquest curs proper seran les Olimpíades del 92 a Barcelona, per què no feim alguna cosa parellada tots plegats al nostre col·legi. I vaig començar a posar fil a l'agulla redactant normes i posant dates.

-Quines persones li varen ajudar?

-El primer va ser el meu fill Enric. Li vaig dir: Què te pareix si organitzam unes olimpiades a l'escola? Ens vàrem asseure i me va contestar: «Seria molt guay i posaríem aquest país, i aquest, i aquest altre». Després vaig donar «cos» a la idea i la vaig exposar als professors la

primera setmana de setembre. Un grup ens hi comprometérem i així ho exposàrem al centre i a l'APA.

-Ha duit molt de treball l'organització d'aquests jocs?

-Sí. Cada dimecres teníem una reunió de professors, però, endemés, hi dedicàrem moltes hores a fer fotocòpies, confeccionar llistes i elaborar normatives...

-Quin dia va ser la cerimònia d'obertura?

-Va ser dia 17 de gener, un divendres a la tarda, al camp de futbol.

-Ens podria contar alguns dels detalls més espectaculars d'aquesta cerimònia?

-Fou un espectacle la participació de tot l'alumnat en la desfilada de l'acte inaugural. Tots els participants, arreglats sota la bandera de cada un dels països inscrits, i encapçalats per una parella vestida al seu estil típic. Durant la cerimònia sonà l'himne expressament compost per alguns professors del col·legi. També cal destacar l'acte d'hissar la bandera de les anelles, i l'encesa de la flama amb el foc de la torxa olímpica, tot escalfant el jurament fet per un atleta... Donà molta vistositat a la desfilada el fet de que tots els participants anessin uniformats amb una camiseta amb el dibuix de la mascota, en LASALINO, original d'un alumne de 7è.

-Li va agradar a la gent aquest espectacle?

-Ja veureu quants pares vingueren. Tot era plè. Hi havia una gentada. Jo crec que va agradar molt perquè és una cosa actual, que té ganxo. A més, participaven tots que és l'important.

-I vostè, va quedar satisfet?

-Cada any feiem aquestes competicions, però sols pels majors. Enguany hi participen fins els més petits... I s'han ambientat dins l'esperit i la parafernàlia olímpica que ara viu el país...

Sí, n'estic content!

-Nosaltres, els alumnes, també hi estam...

Marc Buxó i Miquel Pujades
7è. A.

Dia primer de maig a «Sa Teulera» a les 17 h.

C.D. ALQUERIA (3ª REGIONAL), 76-77 - C.D. ALQUERIA (JUVENIL), 78-79

Recordant els inicis d'aquest club, se disputarà un partit entre els integrants de les dues primeres plantilles que hi va haver. S'intentarà repetir els dos onzes inicials que varen saltar al terreny de joc el primer partit de lliga.

El C.D. Alqueria va debutar a 3ª Regional el 26 de setembre de 1976 al «Jordi des Racó» contra el C.F. Serralt, perdent per un contundent 5-0. El primer onze el formaven Simó Bonet, Joan Rigo, Pere Rigo, Sebastià Rigo, Andreu Rigo, Llorenç Rigo, Pep Pons, Domingo Moya, Manuel Muñoz, Joan Moya i Tomeu Rigo.

Després del descans va entrar en Toni Rigo per en Joan Rigo. L'entrenador era l'ex-jugador mallorquinista Bernat Sans.

A més dels anomenats també formaren part de l'equip d'aquesta temporada: Jaume Barceló, Damià Barceló, P. Ll. Ballester, Guillem Rosselló, Julià Alemany, J. Rigo Bonet, Ll. Rigo Bonet, Miquel Cornals, Tomeu Vallbona, Andreu Vaquer, Tomeu Rigo (Sabater), Jaume Maimó, J. Rigo Rigo i Miquel Rosselló.

L'equip Juvenil va començar l'1 d'Octubre de 1978 perdent per un solitari 1-0 a Llubí. El primer onze que va confeccionar en «Tianet» va ésser el següent: Toni Rigo, Joan Binimelis, Xesc Serra, Andreu Rigo, Llorenç Rigo, Toni Burguera, Pere Serra, Jaume Rigo, Pere Barceló, Pep Costa (Matias Adrover) i Tomeu Rigo.

Tomeu Barceló, Guillem Rigo, Xesc Mendoza, Toni Oliver, Blai Nadal, Joan Caldentey i A. Rigo Barceló també formaven part d'aquest equip de Juvenils.

Confiam en poder veure córrer una vegada més a «Sa Teulera» tots els jugadors mencionats anteriorment.

SUPERMERCAT
|
FERRETERIA

Can Binimelis

C/ Cala Llonga, nº 3 Tel: 657717 Calonge

Aigües

Sa Figuereta

Telèfon 65 78 18

CALONGE

C.D. Alqueria

En Tomeu i En Jaume han anat a més.

En Damià, rebent el premi de Dies i Coses

El porter Jaume Rosselló se va casar el passat 14 de març.

Contra el Sencelles va arribar a la fi la primera victòria de la segona volta pel C.D. Alqueria, després de dues derrotes i sis empats. Les lesions, expulsions i persecucions arbitrals han estat les constants dels darrers partits que han disputat els homes d'en Llorenç Rigo, el que ha provocat que se fes molt difícil sortir de les darreres posicions de la classificació. Al camp de l'Independent, l'Alqueria va sofrir una de les injustícies més greus dels darrers anys, provocada per un arbitratge d'aquells que val més oblidar. Dues jornades més tard, a Santa Eugènia, en Cosme Ballester

va ésser agredit brutalment per un parell de jugadors contraris i va tenir greus contusions al cap.

Però afortunadament, els verd-i-blancs s'han sabut imposar a totes aquestes circumstàncies adverses i la victòria a fora camp contra el Sencelles va suposar una injecció de moral pels curiablancs.

Ens hem d'alegrar de les recuperacions d'en Guillem Rigo i en Salvador, homes que duïen molt de temps lesionats. La nota trista la va protagonitzar en Miquel Bonet, que després d'una desgraciada caiguda, se va fracturar el peroné d'una cama i el turmell de l'altra; desitjam,

des d'aquesta revista, a en Miquel, una ràpida recuperació.

Hem de fer referència també al premi que va entregar aquesta revista, en col·laboració amb el Restaurant «Ses Covetes» al «Jugador del 91». La plantilla va decidir que el premi anàs a parar al mateix club, i que fos recollit pel capità de l'equip Damià Rigo, com a element més representatiu.

Darrers resultats:

Artà, 4 - Alqueria, 4
(Vallbona B., Edu, Ballester A. i Villa)
Alqueria, 2

Margaritense, 2
(Edu i Ballester A.)

Independent, 1
Alqueria, 1
(Ballester A.)
Alqueria, 0 - Génova, 4
Sta. Eugènia, 1 - Alqueria, 1
(Roig)
Alqueria, 1 - At. Rafal, 1
(Edu)
Sencelles, 0 - Alqueria, 1
(Edu).

Golejadors **Gols**
1. Vallbona Bonet..... 17
2. Ballester Adrover..... 7
3. Edu..... 4

Regularitat **Partits**
1. Ballester Adrover..... 25
2. Vallbona Bonet..... 25
3. Tomeu Barceló..... 24
4. Vallbona Contestí..... 23
5. Tòfol Hidalgo..... 23
Jaume Rigo

Jugadors de l'Alqueria

Guillem Rosselló

Sense esser encara excessivament veterà, en Guillem Rosselló s'ha convertit en l'únic supervivent d'aquell equip del C.D. Alqueria que va començar a 3ª Regional la temporada 1.976-77. Va debutar molt jove, amb només 15 anys, precisament el dia que se disputava el primer partit oficial al camp de «Sa Teulera». Ell mateix ens ho recorda:

-Aquesta primera temporada l'Alqueria va jugar els tres primers partits com a local a «Can Coloma», a Santanyí, ja que el nostre camp encara no estava acabat. Jo no havia pogut jugar aquests partits perquè la Federació no autoritzava l'alineació de jugadors juvenils. Una vegada rebut el permís federatiu, vaig poder debutar el dia que s'inaugurava «Sa Teulera» i ho vaig fer amb tan bon peu que vaig lograr el primer gol del partit, contra el Sallista.

-Què va suposar per tu aquest gol?

-A part de significar el primer gol oficial que se marcava a «Sa Teulera», a jo me va produir una satisfacció immensa perquè era el dia del meu debut. Aquesta era la millor manera d'iniciar-me com a jugador del C.D. Alqueria.

-Aquest era el teu primer gol, però després en vendrien molts més. En destacaries qualcun en especial?

-Record un 3-0 que vàrem fer el Ca's Concos, l'any del darrer ascens.

Aquest dia jo vaig marcar els tres gols als concarrins i la victòria significava una gran passa cap a l'ascens.

-Tu has viscut tota la trajectòria de l'equip, des que se va fundar fins ara. De quina època guardes millor record?

-Sense dubte, l'any que vàrem pujar a 1ª Regional ha estat el millor. L'equip practicava un gran futbol i tot l'any va anar situat a les primeres posicions. Jo, particularment, me vaig beneficiar d'aquest bon joc i vaig marcar una gran quantitat de gols.

«La permanència no crec que corri perill»

-També hi haurà hagut moments amargs...

-Les lesions, encara que han estat poques, constitueixen la part negativa. El segon any que jugava vaig esser operat d'una hèrnia muscular i uns anys més tard vaig tenir un esquinçament; a part d'això no me puc queixar molt de les lesions. El partit de més mal record el vàrem jugar a Inca, contra el Sallista, on ens jugàvem l'ascens; vàrem acabar perdent per 3-2, éssent perseguits per la desgràcia i la mala sort.

-T'han expulsat mai d'un terreny de joc?

Fitxa tècnica

Nom i llinatges: Guillem Rosselló Julià

Data naixement: 13-1-1961.

Alçada: 1'74 m.

Pes: 70 quilos

Distincions;

-Jugador que ha debutat més jove amb el C.D. Alqueria-Regional.

-Va marcar el primer gol oficial al camp de «Sa Teulera».

-Màxim goleador del C.D. Alqueria, temporades 1978-79, 1980-81, 1982-83, 1983-84 i 1984-85.

-És el que ha marcat més gols amb el C.D. Alqueria-Regional, al llarg de la història.

-Segon jugador amb més partits jugats del C.D. Alqueria-Regional, només superat per en Pep Pons.

Formació del C.D. Alqueria que va jugar a «Na Capellera», contra l'At. Manacor, el 13 de març de 1977. Acotat, el centre, apareix en Guillem, que comptava aleshores amb només 16 anys.

-Només dues vegades: una dins Inca per renyar un jugador del meu equip

i una altra per discutir una decisió arbitral. He tenguertatxes ben llargues de par-

tits sense rebre ni una targeta groga.

-Després d'haver estat

dues temporades sense jugar, com així enguany te vares decidir a tornar-ho

Jugadors que han disputat més partits de lliga amb l'Alqueria:

01. Pep Pons Rigo	373
02. GUILLEM ROSSELLÓ JULIA	348
03. Llorenç Rigo Bonet	312
04. Miquel Rosselló Julià	268
05. Jaume Salom Rosselló	248
06. Damià Rigo Barceló	218
07. Llorenç Rigo Roig	204
08. Guillem Rigo Vidal	198
09. Miquel Cornals Barceló	193
10. Toni Vallbona Bonet	174
(*) Incloses les 26 primeres jornades de l'actual temporada.	

Jugadors del C.D. Alqueria amb més gols marcats:

01. GUILLEM ROSSELLÓ JULIA	130
02. Llorenç Rigo Bonet	99
03. Toni Vallbona Bonet	94
04. Miquel Rosselló Julià	58
05. Jaume Salom Rosselló	44
06. P. Lluís Ballester Mortes	38
07. Ian G. Christie Munizaga	37
08. Andreu Rigo Rigo	32
09. Pep Pons Rigo	22
10. Pep Barceló Burguera	19
(*) Incloses les 26 primeres jornades de l'actual temporada.	

provar?

-Fa dos anys, quan me vaig retirar, el metge m'havia diagnosticat una «tendinitis» als genolls i me va aconsellar que reposàs. Enguany hi havia hagut moltes baixes de jugadors i la plantilla era curta, jo vaig voler col·laborar i ho vaig tornar provar ja que no tenia molèsties als genolls.

-Has acusat molt la iniciativa?

-Ho he notat un poc. A l'estiu anava a córrer pel meu compte, ja que no vaig fer la pre-temporada amb els altres jugadors, però no és el mateix, és veritat que m'ha costat un poc agafar la forma.

«El teatre és molt més rentable que el futbol»

-Com actor de teatre sabem que te defenses molt bé. Te sents millor damunt l'escenari o dins el terreny de joc?

Amb els infantils del Santanyí, acompanyat d'en Jaume Salom, en Tomeu Vallbona i en Damià Rigo.

-Me sent bastant bé tant a un lloc com a l'altre. No te sé dir quina de les dues coses m'agrada més.

-D'on te ve l'afecció com a comediant?

-Quan tenia uns 15 anys me varen demanar per fer comèdia; ho vaig provar i m'agradava. Més tard ja he seguit amb el grup de teatre «Pou del Rei» i pas bastant de gust de fer això.

-Què és més rendable: el futbol o el teatre?

-El teatre és molt més

rendable, ja que no te tiren tantes coces ni acabes tan copejat.

-Tornant al futbol, vos han perjudicat molt enguany els àrbits?

-Crec que la seva actuació ha provocat que tenguem cinc o sis punts menys, sense exagerar. Els darrers arbitratges contra l'Independent o el Santa Eugènia no són més que una mostra de la terrible persecució arbitral que estam patint.

-Com sol passar els darrers anys, vos jugareu la salvació el darrer diumenge de lliga?

-No crec que arribem a aquest extrem. Després d'haver jugat contra l'At. Rafal, va començar una altra lliga per noltros i estic convençut de que no defraudarem. Pens que el dia del darrer partit de lliga ja estarem salvats i ben tranquils.

Jaume Rigo

Historial

INFANTILS C.D. SANTANYÍ: Temporades 1973-74, 1974-75 i 1975-76.

JUVENILS C.D. ALQUERIA: Temporada 1978-79 (1 partit jugar, 2 gols)

C.D. ALQUERIA-REGIONAL:

Temporada	Partits jugats	Gols
1976-77	21	7
1977-78	18	5
1978-79	37	15
1979-80	19	7
1980-81	34	21
1981-82	34	21
1982-83	32	11
1983-84	33	16
1984-85	32	15
1985-86	27	3
1986-87	24	5
1988-89	22	3
1991-92(*)	15	1

Totals 348 130

(*)Comptabilitzades les 26 primeres jornades.

FORN I COMESTIBLES

ADROVER

Rafael Adrover 5 - Calonge

Tel. 657667

La I Challenge va passar per Calonge

El passat tres de març vaig anar convidat pels metges de la I CHALLENGE VOLTA A MALLORCA a seguir la tercera etapa que havia de passar per Calonge.

Aquesta etapa havia de sortir de Lluçmajor i tornar al mateix lloc després de 177 km. per la nostra illa. Jo la vaig fer amb el metge Tomeu Marí que, juntament amb en Teo Cabanes, tres dies després, varen venir a S'Alqueria Blanca a fer dues conferències de medicina esportiva. S'ha de dir que les conferències tengueren èxit i acceptació per part del públic assistent a l'acte.

Un dels aspectes més interessants va esser poder presenciar la preparació dels corredors abans de començar l'etapa, vaig tenir l'oportunitat de conversar amb el porrerenc Joan Llaneres que havia abandonat el dia anterior i no estava massa animat; motiu tenia!, a les costes de Xurrijo, quan només duien 20 km. va haver d'abandonar.

També vaig xerrar amb en Miquel Indurain que va declarar a DIES I COSES que havia superat el costipat i que el seu gran objectiu per enguany tornava esser el tour. Quan parlava amb ell, na Bel Corraler va fer una foto a en Toni Senyor, gran admirador del ciclista, i va tornar cap a Calonge com un ninot amb unes sabates noves, ben satisfet.

Una vegada partits, el pilot duia un ritme molt fluix, cosa que va fer que s'etapa fos molt avorrida. Durant la primera hora només es varen recórrer 30 kms. El millor tros va esser a la carretera que va de Manacor a Felanitx on els ciclistes es varen moure de bon de ver. I, aprofitant el vent que feia es varen intentar fer ventalls, Però cap va prosperar. Arribat al Torrentó va tornar la calma.

A Calonge s'esperava que el pilot passàs sobre la una del migdia, però no va esser així ja que dúiem mitja hora de retard. Aprop de la Renault, n'Indurain va aixecar el braç demanant ajuda, per la qual cosa va passar per Ca-

L'onze d'abril la sisena etapa del cinturó passarà per Calonge»

longe amb un poc de retard. Quan passava per Calonge vaig sentir en Toni Polla que tot s'ha de dir, és un gran aficionat al ciclisme, no es perd cap dia la informació de les tres grans, ja n'hi pot haver d'ametles o garroves, però les bicicletes van davant. En Toni comentava el fet del retràs del navarrès. Abans havia vist en Taconer davall un ametler i en Toni Puig i na Catalina Roca. Quan arribàrem al centre volia saludar tothom, però just vaig veure en Capó i mon pare damunt s'acera. Quan ja sortíem de Calonge, vaig veure en Jaume Frare i en Pep Marinons damunt la costa, just passat sa Marina. En Pep feia les fotografies per aquesta revista.

A S'Alqueria els hi varen donar el menjar i a Santanyi hi va haver meta volant i cap a Lluçmajor, passant per Es Llombards, Ses Salines, Campos, Sa Ràpita, Cap Blanc i S'Arenal.

Una altra vegada Calonge havia estat lloc de pas d'una etapa ciclista. La propera serà l'onze d'abril, ja que aquest dissabte l'etapa del Cinturó acaba a Cala d'Or i qui sap si l'etapa de la Copa del món per a professionals que es disputarà a Mallorca a l'octubre, també hi passarà: el temps ho dirà...

Maties Adrover

De quatre en queda un

Andreu: «L'any que ve m'agradaria jugar amb un equip que no sigui el Cala d'Or».

Dels quatre jugadors del Cala d'Or: Andreu, Edu, Villa i Julián, que enguany quedaven al Cala d'Or de la plantilla de l'any passat, només en queda un, ja que en Julián ha fitxat pel s'Horta i n'Edu i en Villa per s'Alqueria Blanca.

Hem parlat amb en Llorenç Andreu per saber el que l'ha animat a seguir i ens ha dit que «Animat, no hi estic, també tenc ganes d'anar-me'n ja que la gent no té ganes de jugar perquè sempre perdem, reconec que no tenim equip de tercera, però de moment estic aquí perquè tenc ganes de jugar».

Els que s'han anat ho han fet «pels problemes que ha tengut el club durant aquesta temporada, tant esportius com econòmics. Encara que molts de jugadors ja se'n varen anar l'any passat ens varen prometre que enguany s'arreglarien les coses i ha estat tot el contrari, han empitjorat».

En Llorenç Andreu juntament amb n'Otero són dels qui ho han fet millor el que duim de temporada, encara que, en Llorenç diu «no estic content perquè m'agradaria jugar millor. Si tens un bon equip toques més la pilota i jugues millor, però com he dit no tenim equip de tercera, però, així i tot, crec que podem jugar millor».

N'Edu no creu que el Cala d'Or pugui desaparèixer perquè «el descens pot ésser el millor, ja que pot ajudar a l'equip a sortir dels problemes tant econòmics com esportius».

En Villa, pel que fa a la pregunta de si hagués deixat el futbol si no li haguessin donat la baixa, ens ha dit que «els que ens n'hem anat, teníem la paraula del president que ens donarien la baixa si no es complien les condi-

Edu i Villa: «no sabem lo que ferem l'any que ve»

En Julián ara juga a «sa lleona»

cions promeses per mor del que va passar l'any pasat i si no haguéssim arribat a un acord les coses haurien empitjorat i nosaltres no haguéssim jugat».

Pel que fa a l'any que ve en Llorenç té ben clar que «m'agradaria jugar amb un equip que no sigui el Cala d'Or i n'Edu que va partir a l'Alqueria perquè havia de baixar dues categories i era l'equip que tenia més aprop, a més, coneixia gent d'allà» diu que «no sé que feré l'any que ve. Haurà de passar el temps per saber-ho. Encara que vull destacar que l'Alqueria és un equip molt modest amb gent molt sana i companys excel·lents, que no t'exigeixen res. Formam una autèntica pinya on hi jugues a gust. Ja m'agradaria que en qüestió esportiva el Cala d'Or hagués estat igual enguany».

Maties Adrover

Pere Oliver i Domenge

La veu de la terra

La catalanitat de les Mallorques (III)

La catalanitat de les Mallorques al transcurs de la història

de Pere Oliver i Domenge

El gros error de l'alt rei En Jaume fou llur testament determinat pel sentiment paternal que en sa vellesa es creixia.

L'home fort, quin instint nacional l'emmenà a la disposicions anorreava l'obra de tota sa vida de fundador de constructor, talment se li apagàs l'estel que el guiava, en raó al testament darrer, les Mallorques, amb el Rosselló, Conflent i Cerdanya, foren copçades de les terres catalanes del Principat i València per a construir un nou reialme donat al fill En Jaume: el regne de Mallorca; deixant, al primogènit, la Corona de la Confederació Catalano-Aragonesa.

No es feren esperar gaire, les doloroses lluites determinades per un acte tant mancat de saviesa política. Per l'amor als fills, dividí el rei gegant, les terres catalanes sens pensar que en fos la causa de llarga i anutjosa lluita, que en determinés la dolorosa i cruenta rivalitat socavadora de la grandesa de son llinatge, per mor de les ambicions i els egoismes àdhuc la necessitat d'afermar són poder i vèncer els enemics de la grandesa catalana.

Els dos germans, les dues cases reials de la Casa d'Aragó, devingueren bentost enemics irreductibles. Sortosament el poble, sempre init per les glòries i gestes perdurables del Conqueridor, sempre germà a pesar del voler dels seus reis, defugí la brega, malef les defeccions, afirmant a tothora la unitat espiritual; salvant-se, aleshores, pel seny popular, la nacionalitat catalana.

Per a punir, En Pere III, la defecció de son germà en Jaume de Mallorca, quan la perillosa lluita amb En Felip de França, envià a son primogènit n'Alfons, amb forta armada, a possessionar-se de les illes. Els catalans insulars reteren-li tot seguit homenatge de fidelitat i reberen-lo amb mostres d'alegria, doncs, Mallorca no se sentia per

son senyor més amor i respecte que el determinat per la memòria del seu rei En Jaume, hagueren pregon enuig, sentiren-se ofesos en ço més íntim, qual el malheurat Jaume de Mallorca per personals ressentiments, cercà la venjança en els estols del rei de França, el gran enemic de Catalunya, maculant així, aixecant estandard de brega front a front de l'obra del conqueridor, de les gestes heròiques de la raça, de la memòria invicta de l'alt rei, del seu rei En Jaume.

El novembre de 1285, n'Alfons, ja rei per la mort sobtada del rei En Pere, son pare, jurà les llibertats del reialme, després d'haver rebut degut homenatge de totes les Universitats de l'illa i dels jurats de Mallorca.

Talment fou la primera reintegració a Catalunya de les Illes germanes. L'espera del nét de l'alt rei en Jaume no lluï, famejant ira, al sol daurat de l'illa blava ni tampoc la sang catalana fou vessada en sacrifici a l'odi, malgrat el voler de les reials ambicions i del despit.

Gesta més gloriosa i volguda havia de consagrar-la, tornant-la heroïna, al peu mateix de les murades de Maó, en poder encara de la pirateria sarraïna. La lluita, agosserada i valenta, seguida de la total conquesta de Menorca segellà el primer abraç d'amor que s'eren donat les dues Catalunyes.

Més tard, a les Corts celebrades a Barcelona en temps de Jaume II el just, es prengué l'acort que transcriurem, doncs hi és bategant el sentir i el pensar dels catalans d'aleshores, en allò que fa referència al llinatge, a la nacionalitat dels insulars. Diu així: «1r. A suplicació de la dita Cort otorgam, statuim i ordenam per tot temps que d'aquí avant Procurador, Veguer, Batlle e Cort e tots altres oficials qui dret hage retre un altrte en Cathalunya, e en lo regne de Mallorques e en les dites Illes i eis assessors d'ells sien catalans. Altra: Lo nostre infant, En Pere mentre sia procurador de Cathalunya e los altres procuradors de Catalunya i de les dites Illes d'aquí avant hagen consellers e jutges catalans en tots los fets de Catalunya e del Regne de Mallorques e de les dites Illes e no d'altres, perquè com els cathalaans saben més les costums e les observances de Cathalunya e de les dites

Illes». Doncs bé, és bens sabut que, en le Regne de Mallorca, sempre foren fills de les dites Illes els qui ocuparen els llocs del governamen, feta excepció de la procuradia. I no sempre.

Heu's aquí, doncs, ciutadans, la vera importància del document transcrit suara.

Mitjançant els bons intents i l'autoritat del Papa, En Bonifaci VIII, En Jaume el Just, retornà a l'oncle, vençut i penedit, En Jaume de Mallorca, son reialme, però en feu de la Corona d'Aragó.

Aleshores, governant amb gran seny i cura, va fer-se benvoler del poble insular divent-li, Mallorca, el periodisme més florent de la seva història.

Més, la lluita no s'era acabada encara. Sots la sobirania d'En Pere IV reverdí violenta com mai i, per faicó de conduir-s'hi, el rei Ceremoniós devingué indigne i menyspreable. La brega finí con devia per fatalisme, per la força del destí de la nostra raça, amb la desfeta de la casa reial de Mallorca, seguida de la definitiva reintegració de les illes de Catalunya.

D'una banda un rei agoserat, le més gran diplomàtic i valent capità de les lluites, i un poble fort i unit que lluitava per la glòria d'un bell patrimoni sens màcula i per la consagració de l'ansida unió de totes les terres guanyades per l'espasa de l'alt En Jaume I i el valor de catalans i aragonesos.

De l'altre part, un esperit feble i disortat, el rei de Mallorca, amb reduït poder per viure lliure i senyor absolut de son reialme, al qui a més, mancava-li l'amor del poble quixós de les gabeles que havia de satisfer-li per sostenir la convenient dignitat de la casa reial i, temorós i pro estatari d'una lluita amb la confederació Catalano-Aragonesa, que podia portar-los a la dominació estrangera o bé, quan no tan greu desastre, a punir el pecat de llurs senyors amb la per (...).

A més, en una època en que la manca de consciència col·lectiva sintetitzava la pàtria en les glòries i belles gestes dels reis, era un perill continuar, pel senyoriu de rei

de Mallorca, l'amor amb que el poble insular remembrava les gestes heròiques de l'alt En Jaume, nostre En rei, com li deien, i els heroïsmes d'En Pere, el dels francesos, i del brau Alfons, el conqueridor i poblador de Menorca, doncs podia molt bé determinar-se, en instants de decantaments i bregues reials, pregon anyorament i anhels ferrosos de reintegrament a la Corona d'Aragó, amb més raó encara quan hi guanyaven en poderiu i força, que calia-els-hi per la defensa de son comerç, aleshores envejable.

Tot afavoria la victòria més esclatat de l'ambició En Pere de Punalet, de la unió política de totes les terres catalanes, la definitiva reintegració, a la Corona d'Aragó, de les illes volgudes devingué d'eixa faicó poc més a menys:

Mentre el rei En Pere s'afanyava en l'organització de les naus i llenys que devien possessionar-se de les illes, els catalans de Mallorca, els ciutadans, estament poderós, queixosos de son rei i senyor per les crescudes gabe-

les que devies satisfer-li, giraven son esguart vers Catalunya i el rei En Pere on hi atalaiaven l'altre poder de la pàtria llur, la fortitud de la qual es hi era segura defensa de sa marina perseguida pels corsaris turcs, i convingueren i ajustaren pactar amb En Pere IV d'Aragó, el retorn de les illes a sa corona, sota la condició de la reconeixença i defensa de les volgudes llibertats. Mallorca s'avançava als propòsits del Ceremoniós, defugint la lluita i tota raó de conquesta, gelosos de les llibertats i sentint-se germans dels catalans del continent.

Amb aquest intent i poders il·limitats, passà a Barcelona el ric mercader En Beltran Roig. Fou ajustat pacte tot seguit mitjançant el qual, les Mallorques serien incorporades a la Confederació Catalana-Aragonesa i honorada amb nous privilegis, a més del respecte degut a totes les llibertats i furs que venien gaudint. Això fou el primer de maig de 1343 als 114 anys de la conquesta i població, als 67 anys de la mort del Conqueridor.

El 25 de maig de 1343, després de la simulada defensa, desembarcaren a Paguera els estols d'En pere IV. Els darrers de maig, a Porto Pi, abans d'entrar a la ciutat, jurà servir i defensar les llibertats del Regne, rebent-ne a l'ensem, l'homenatge i fidelitat dels Jurats i Universitats de l'illa. Entremig de grans entusiasmes i crits de victòria, entrà a l'endemà a la ciutat de Mallorca i, el primer de juy, fou coronat amb gran solemnitat rei de les Mallorques En Pere IV d'Aragó.

Passats uns quants anys, En Jaume III de Mallorca, desembarca a Pollença en demanda de la Corona, seguit de nombrosos estols de gent estrangera i, nogensmenys, ni una vila aixecava el penó de la revolta, ni un sol mallorquí prengué resoltadament son partit. La causa de la casa reial de Mallorca estava ben perduda. Però abans de retre's, En Jaume de Mallorca lluità heroi i brau amb els homes d'En Centelles, governador del regne, a les planures de Lluçmajor, perdent-hi dignament sa vida, morint-hi cobert de glòria. Per aquest fet, per la fredor i estoïcisme amb que el poble insular vegé l'enrunament de son senyor i rei per les protestes de fidelitat al rei En Pere, deixaven ben palesa en les planes de la història el vole de les Mallorques de vincular amb les demés terres germaness, llur sort i esdevenidor.

Quasi tots els historiadors de les darreres centúries de cultura castellana, han motejat de covardia i desafecció l'actitud del poble insular, davant la lluita a mort de les dues branques de la corona d'Aragó. Covardia no ho fou. Basta per a desmentir-ho Sardenya i l'Algèria il les defenses heròiques de les viles, quan les incursions traïdores dels corsaris. No fou més que la defensa de sa llibertat i el temor d'anar a raure sota els senyoriu del rei de França per mor de les ambicions i odis dels reis; no fou més que el triomf de la sang de la raça, del record de l'alt rei Conqueridor.

En mig de la inconsciència d'aleshores, de la manca de sentit nacional, el poble de les Mallorques es mogué assenyadament guiat per l'instint de la defensa, per l'egoisme si es vol, de tot poble que no vol decandir-se i

morir, guiat pel cor i el dolç record. Per això, veiem que Mallorca hi guanyava majors privilegis i més llibertat, en lloc d'esclavitud i persecucions que succeeixen a tota conquesta.

Oblidaren els historiadors parcials, la força espiritual de la figura divinitzada per l'amor de Jaume el Conqueridor, que aleshores ara nexa veritable de la nacionalitat, per la seva valor determinada, era la virtualitat que movia els pobles vers la seva unió, naturalment en plena consciència, passant per damunt les runes de les conveniències reials, de la fidelitat jurada i àdhuc de les disposicions testamentàries del fundador. De no ablidar aquesta força moral, aquest lligam espiritual i heroi, no haurien haguda la necessitat de blasmar del poble de Mallorca, per a explicar-nos un fet històric, natural i patriòtic. Però, ells, hagueren més honor salvant la dignitat dels reis, que fent justícia històrica, glossant el gest vident d'un poble pel de seny i fortitud. Dons bé, ciutadans, permeteu-me que en aquests instants jo els honori i els vindiqui per llur actitud digna, que si perdien un rei, abandonant-lo a sa desventura, salvaren les llibertats de Mallorca i de la raça, del crim atrós d'una lluita fraticida. La glòria sia amb ells.

Més endavant, en 29 de març de 1344, fou segellada solemnement la unió de totes les terres catalanes, la reintegració de les illes a la Confederació Catalana - Aragonesa. En Pere IV, jurà per a ell i els seus, en la capella del palau reial de Barcelona, no restituir ni separa jamai, mai més, de la Corona d'Aragó el Regne de Mallorques. Així diu la crònica d'En Pere IV -llibre III, pàg. 129- «Es per açó entenguem quasi tota la quaresma, dins la qual vinguem a Nos missatgers de Mallorques, ço és, En Guillem Ça-Costa, En Francesc Ombert, En Guillem Ça-Qintana, En Guillem Roboll, per fer unió del regne de Mallorques ab los altres regnes i terres nostres que ja més nos poguessen partir ne separar de la Corona de Aragó, la qual unió fem ab gran solemnitat. E fermaren-le los dits missatgers e volgueren que fos fermada per tots los infants, comtes, Vezcomtes, rics homens, cavallers, ciutadans e homes de viles de Aragó, de Valencia e de Catalunya. La qual cosa Nos otorgam e faem fer».

Era conegut el dit jurament, complimentat per tots els comtes reis de cara a la mar i després que jurat havien les llibertats de Catalunya: Jurament per les Illes.

El 18 de desembre del mateix any, concedí a les illes nou privilegi, en refermança de l'acord pres en corts celebrades en temps d'En Jaume II, i que hem transcrit, en virtut de la qual els aragonesos foren exclusius del governament de mallorca. La revolta coneguda pel nom de Germanor, en feu ús contra l'aragonés En Gurrea, que, contra lleis i costums venia governant el regne de Mallorques.

Altra prova de catalanitat: Per primera vegada foren cridats, els insulars, per En Pere IV i amb motiu de la guerra amb Castella, a Corts generals quan les celebrades (1363) a Monçó. En dites Corts, diu l'historiador En Mut els mallorquins s'asseien entremig dels catalans. «Historia general del reyno de Mallorca», Tom III, pàg.

318.-» El asiento que tienen los mallorquines en las Cortes es con los catalanes. El procurador del obispo de Mallorca tiene su asiento anterior y primero que los obispos de Barcelona, Gerona, Urgel y Tortosa; los del brazo secular de Mallorca tienen su asiento anterior a los de Gerona, Tortosa y Vique. Consta del libro que está en los archivos de Barcelona de las Cortes de 1384, folio 41».

Més la voluntat de Mallorca queda ben determinada amb el fet i privilegi, del 22 de juliol de 1365, otorgat pel rei En Pere a Sant Feliu de Guixols, accedint al prec dels mallorquins, que li havien presentat uns capítols pro parte populorum civitatis et parte forane insule Majoricarum, dels quals un deia: E mes com los mallorquins e poblats en aquella illa sien cathalans naturals, e aquell seyne sie dit part de Cathalunya, e en altres temps en Corts generals hauts e reputats per cathalans, vos palcia, per remoure dubte, sien hauts per naturals cathalans, es puxen alegrar, aiximis com indubitats cathalans, de officis e beneficis del vostre principat de Cathalunya y hagen entervenir en Corts als cathalans celebradores.

Al morir En Martí l'Humà (1410), restà sense successor natural de la Corona d'Aragó. Els estats de la Confederació Catalana-aragonesa, en parlament particulars, per a resoldre con havia de fer-se l'elecció del nou sobirà i nomenar les delegacions per a entrevistar-se i resoldre en conjunt.

Catalunya ajustà parlament a la ciutat de Tortosa (1411), on hi fou cridada la representació del Regne de Mallorques, acudint-hi, en nom de la ciutat i part forana de Mallorques, En Berenguer Taganament, N'Arnau de Mur i En Jaume Albertí, defensors i amics del príncep dissortat En Jaume d'Urgell.

Ja sota la sobirania dels reis castellans, consumada la gran injustícia i havent començat la desnacionalització i el decandiment precursors de la mort de la nació catalana, Mallorca donà noves proves del seu voler nacional, continuant afirmant la seva catalanitat, llur origen català.

Quan la revolta dels pagesos, per la lliure possessió de la terra, en el segle XV, En Jaume Cadell, capítol dels ciutadans fidels i según de la procuraduria d'En Berenguer d'Olms, així els amonestà: «Senyors, Pnsau que tots sou cathalans e havem fama per tot lo mon d'esser liyals vassalls a nostre rey y senyor...»

En 28 de maig de 1462, i dies successius, la Generalitat de Catalunya, amb lluita franca amb el rei En Joan II, per agravis rebuts, sostenen amicals relacions escrites amb els jurats de Mallorques, en la que constantment ens recorden un a l'altre son comú origen i es donen el grat dictat de germans nostres. En aquella lluita sostinguda en grau heròic per Catalunya, Mallorca al servi d'En Joan II, fou prop del rei, l'advocat dels revoltats i qui deturà l'ira del castellà superb.

En 151, el rei En Ferran el Catòlic ratificà els capítols aprovats per En Pere IV, a precs dels mallorquins, concedint-los dins el Principat a gaudir, con a catalans, dels Usatges, Constitucions i privilegis als catalans otorgats.

Adhuc, en moments de greu tibantor i pregon discontent pel mal governament de les illes d'alguns procura-

dors catalans del Principat, de llinatge nobilíssim, en temps de lluites negatives de bàndols que malmenaven la ciutat i l'illa tota, sota la procuradoria d'En Gualbes, els mallorquins afirmaven son origen català, bo i clamant airats davant la més lleu suspició de poble conquerit o de conculcació de ses preuades llibertats.

Copiem una carta remesa als Jurats de Mallorca, per son representant en la Cort del rei En Ferran II, el notari En Joan Crespí, qui els conta de certa conversa tinguda amb En Gualbes, contra qui els jurat apel.laven: «E augmentantli la oradura, dix que los cathalans nos havien conquistats e que los qui havien gavernat nos haviens castigats. Jo responguí que deya veritat, que havien destroit lo regne eyl u Don Joan Aymerich, però que los conquistadors del regne som estats nosaltres mateixos qui romanguerem en aquell.

Paraules de dignitat davant l'escomesa del prevaricador, afirmació categòrica de la igualtat de dret al llinatge català, el veritable guanyador de les illes.

L'any 1591 hi hagué a les illes gran manca de blat, fou gran any de fam i desconhort. Barcelona, responnent a la bona germanor, acudí amorosa, salvant-se l'illa de la més cruel malvestat: la fam, diu En Binimelis, l'historiàire qui escriguè en català, que en prova de regraciament, s'escrigueren en una taula penjada en la sala del Gran i General Consell, el gest humaníssim de la Ciutat dels Comtes.

Més tart, l'any 1594, en remembrança d'aquest fet, els jurats de Mallorca concediren als catalans del Principat, igualdats de drets i excepcions dins el regne de Mallorca, i la Generalitat de Catalunya, als catalans de Mallorca, la reciprocitat dins el Principat català.

En 9 d'octubre de 1653, tornen insistir les Universitats i Jurats de Mallorca, a En Felip IV, rei de les Espanyes, per a esser cridats a les Corts particulars de Catalunya, retreient-li el dret que n'havien, com indubitats catalans.

I vingué la cruenta lluita que finí amb nostra lliberta, bo i anul.lant per la força, per a punir els nostres afanyes de viure la pròpia vida, la nacionalitat catalana. Aleshores Mallorca fou el darrer baluart de la niçaga gloriosa, de nostra raça dissortada.

Va retre's al l'exercit del cavaller d'Asfeld, que omplí de dol i damntge les rialleres planúries de Felanitx la gentil, després que Barcelona, l'heroïna, caiguda era, coberta de glòria, als peus de la força. Repetides vegades, els braus vaixells de les illes, forçaren el bloqueig de l'armada hispano-francesa, duent-los-hi, als defensors herois de la ciutat de Barcelona, queviures, elements de guerra i l'esperança en la victòria per l'ajuda d'Anglaterra.

En la malvestat de la Pàtria, l'instint i l'amor unia, en estreta abraçada, les dues Catalunyes, el Principat amb l'illa Blava. Fou la caiguda en l'esclavatge de Catalunya nou triomf de la catalanitat de les illes, la darrera prova de la lliure voluntat insular fermament catalana.

REANULT - CALONGE

AUTOS DINAMIC, C.B.

Nueva dirección

Venta de vehículos nuevos y usados
Reparación de automóviles en general
Reparación de chapa y pintura
Servicio de neumáticos

VISITENOS EN:

C/ Sa Talaya, 1 - Teléfono 65 73 93
CALONGE

SOPA DE LLETRES

Si tens bons ulls trobaràs
els noms de vuit països
que participen en les 92

R	I	R	L	A	N	D	A
L	T	U	P	N	I	U	
A	A	M	Q	R	M	O	S
G	L	A	S	Q	R	R	T
U	I	N	W	P	O	M	R
T	A	I	S	R	A	E	L
R	M	A	X	Y	Z	S	L
O	R	O	R	M	R	P	I
P	A	Q	U	I	W	A	T
V	M	N	S	R	O	N	I
H	N	A	I	E	A	O	
O	U	J	A	P	O	N	R

DESCOBREIX

ELS

ERRORS

